RAIVAAJA

(THE PIONEER)

Keskiviikkona, syyskuun 28 - Wed. Sept. 28, 1988 . FINNISH AMERICAN WEEKLY 84 vuosikerta LXXXIV No. 38 45 cents

Bush, Dukakis ottivat yhteen

WINSTON-SALEM, N.C. - Varapresidentti George Bush ja Massachusettsin kuvernööri Michael S. Dukakis kohtasivat toisensa sunnuntaina kautta maan televisioidun ja radioidun debatin merkeissä.

Kumpikin ehdokas koetti 90-minuuttisen debatin aikana pilata vastustajansa mainetta, Bush leimaamalla Dukakisin liian liberaaliseksi ja kokemattomaksi, Dukakis puolestaan asettamalla Bushin harkintakyvyn kyseenalaiseksi.

Bush koetti mitätöidä väitteet, joiden mukaan hän epäilee vastustajansa isänmaallisuutta. Samalla hän kuitenkin huomautti Dukakisin olevan American Civil Liberties Union -järjestön (siviilioikeuksien liiton) "korttia kantava jäsen". Sanottuaan, että jäsenyydessä ei ole mitään pahaa, Bush jatkoi sanomalla ACLU:n ehdottaneen, että elokuvien luokittelusta luovuttaisiin, roomalais-katolilaiselta kirkolta tulisi poistaa sen verovapausoikeudet, ja että rahastamme poistettaisiin teksti "under God".

Dukakisin mukaan varapresidentti on asettanut hänen isänmaallisuutensa kyseenalaiseksi. "Se on selvääkin selvempää. Ja pahaksun sitä. . . Paheksun sitä suunnattomasti. . . . Rakastan tätä maata", hän jatkoi.

Bushin hyökkäyksestä huolimatta Dukakis oli agressiivisempi osapuoli. Hän käytti lähes jokaista puheenvuoroaan kritisoidakseen joko Bushia tai Reaganin hallitusta.

Kysymys kysymyksen jälkeen Bush joutui puolustelemaan toimiaan ja mielipiteitään. Debattia ennen tilanne oli ollut lähes päinvastainen, Bush oli ollut hyökkääjä, Dukakis puolustelija.

Kumpikin osapuoli piti itseään voittaja, joskin debattia seuranneiden analyytikkojen mukaan väittely oli melko tasavertainen.

Debattia välittömästi seuranneet gallupit sen sijaan antoivat Dukakisille muutaman prosentin voiton.

Toinen presidenttiehdokkaiden välinen väittely pidetään lokakuun puolessa välissä Los Angelesissa.

Sen lisäksi varapresidenttiehdokkaat, republikaani Dan Quayle ja demokraatti Lloyd Bentsen, mittelevät keskenään.

Sosialisti kirjoitti valan

Varapresidentti **George Bush** on näyttänyt ottaneen Yhdysvaltain uskollisuusvalan "The Pledge of Allegiance":n päivittäisen vannomisen sydänasiakseen.

Tuskinpa hän pauhaisi valan puolesta, jos tietäisi, että sen kirjoittaja **Francis Bellamy** oli todellinen sosialisti.

Bellamy kirjoitti uskollisuusvalan 1980-luvulla antaakseen toivoa kapitalismia vastaan taisteleville sosialisteille.

Ei siis mies Bushin makuun, vai kuinka?

EPA puhuu radonin vaaroista

WASHINGTON - Yleisen terveyspalvelun ja Ympäristöllisen Suojesagenttuurin (EPA) äskettäisten varoitusten mukaan radonkaasu, minkä on todettu aiheuttavan keuhkosyöpää, on yksi pahimmista terveydellisistä uhkistamme.

Federaaliset agenttuurit ovat kehottaneet kodinomistajia mittamaan kotiensa radonpitoisuuden, koska juuri julkistetun tutkimuksen mukaan maassamme on mitattu noin kolmesta miljoonasta talosta vaarallisen korkeita radonpitoisuuksia.

Lääkintöhallituksen mukaan maassamme sairastuu vuosittain yli 20,000 ihmistä keuhkosyöpään radonmyrkytyksen vuoksi.

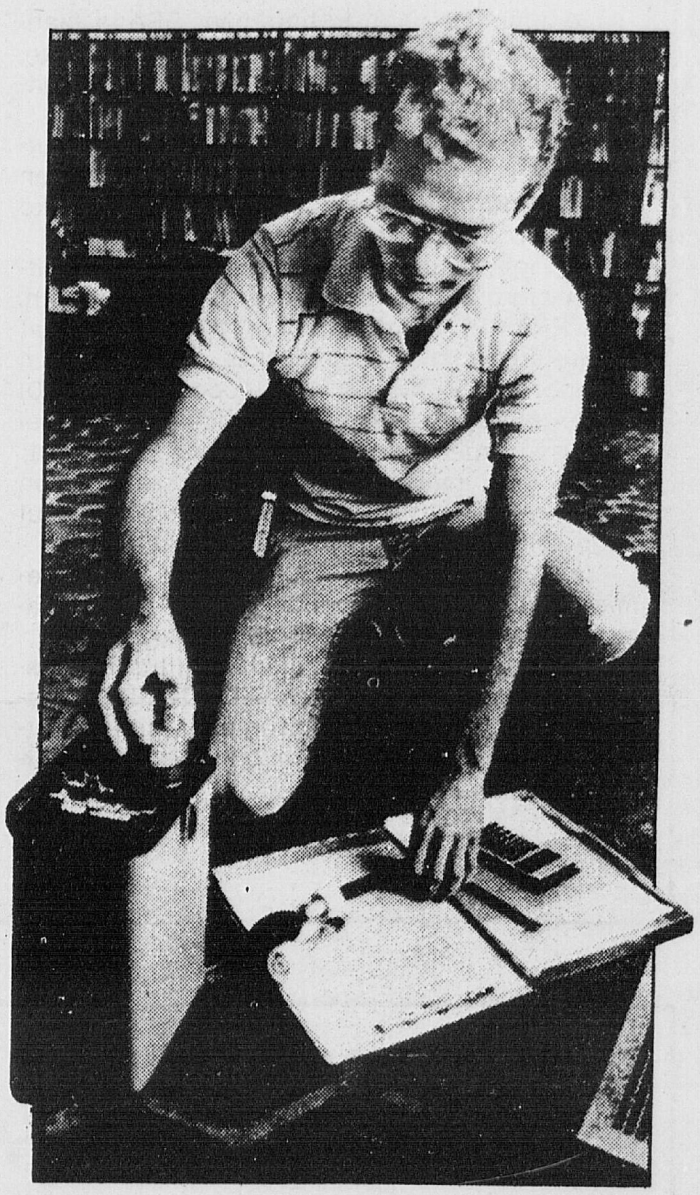
Myrkkykaasua esiintyy uraanipitoisessa maaperässä ja sitä voi talon perustuksia tehtäessä vapautua maan pinnalle, josta se tunkeutuu valmiiseen taloon erilaisia halkeamia, putkistoa ja tuuletuskanavia myöten.

EPA suosittelee kaikkien uusien talojen ja kerrostalojen alakerroksien mittaamista. Se käy yksinkertaisesti noin 10 dollaria maksavan puuhiilikanisterin avulla.

Radonkaasusta pääsee helposti eroon tuulestusta parantamalla ja tilkkimällä perustuksissa löydettäviä rakosia.

Ympäristönsuojelijaryhmät, jotka ovat jo pitkään olleet tyytymättömiä Reaganin hallituksen ympäristölliseen politiikkaan, ovat asennoituneet skeptillisesti, jotkut jopa huvittuneesti, EPA:n ja terveysviranomaisten radonikuumeeseen.

Heidän mukaansa tämä on hallituksen kannalta erinomainen ympäristöllinen ongelma. Sen ei tarvitse asettaa uusia teollisuuden vastaisia säädöksiä, koska teollisuus ei ole syypää. Sen ei tarvitse käyttää verorahoja ongelman ratkaisemiseksi. Sen tehtävänä on vain tavallisten kodinomistajien varoittaminen kehotuksella hoitaa se omin avuin.

Radonipitoisuuden analysointi käynnissä Gladwyne, Pennsylvaniassa.

This week in THE FINNISH-AMERICAN RAIVAAJA pages 8-10

- Millie Wiskari's paintings exhibited in Kuopio
- Pertti Salolainen on whether there is a choice between global and regional economic cooperation
- Year of Finnish Book
- History uncovered in Fitchburg

Sisäsivuilla:

- FinnFest '89 tietoa sivu 3
- Connecticutin kulmilta sivu 5
- Floridan kuulumisia sivu 6
- Fitchburgin ympäristö sivut 12 & 13
- Suomesta ja suomalaisista sivut 14 & 15

A special offer for new subscribers!

Three months for five bucks! Whether you read Finnish or English, *Raivaaja* will keep you in touch with your roots, current Finnish American activities and events in Finland. Subscribe now!

Name _____

Address _____

Note: This offer is limited to new subscribers only and expires on September 30, 1988. Regular rates are $20.00 a year, $13.00 for six months, and $9.00 for three months.

EPA:n toiminta puutteellista

Ympäristöllisen Suojelusagenttuurin (EPA) toimia tutkineen yli 40 tiedemiehen ryhmä on ilmaissut tyytymättömyytensä EPA:n toimintaperiaatteiden suhteen. Ryhmän mukaan EPA keskittyy yksinomaan säädöstelemään vain jo tunnettuja ilmansaatustustekijöitä sen sijaan, että koettaisi tehdä jotain uusien ympäristöllisten ongelmien ratkaisemiseksi ja taltuttamiseksi.

Tiedemiehet ovat kehottaneet EPA:ta laatimaan pitkäntähtäimen tutkimussuunnitelman, missä huomioitaisiin peruuttamattomien pitkäaikaisten muutosten seuraukset.

Raportissa esitetään ympäristöllisen tutkimusinstituutin perustamista. EPA toimisi sen rahoittajana, mutta sen toiminnasta vastaisi joko jokin yliopisto tai yksityinen laitos.

Ekologisen tutkimuksen erottamiseksi poliittisista vuorovaikutuksista raportissa ehdotetaan, että EPA:n tutkimusosaston hallintovirkailijat luokiteltaisiin siviilivirkailijoiksi. Koska EPA:n johtoporras on perustamisvuodestaan (1970) lähtien nimetty poliittisesti, yksikään virkailija ei ole pysynyt toimessaan kolme vuotta kauempaa. Tällä vuosikymmenellä maksimi virkakausi on jäänyt kahteen. Raportin mukaan tällä on ollut negatiivinen vaikutus EPA:n toimintaan.

Vain muutama päivä sen jälkeen, kun tiedemiehet julkistivat raporttinsa, EPA ryhtyi varoittamaan amerikkalaisia radonikaasun kauhuista. Tiedemiesten raportti sai jäädä taka-alalle, uutismaailma pauhasi vain radonista. Tämä puolestaan oli EPA:n kannalta myönteistä, sillä agenttuurihan on täysin voimaton ongelman ratkaisemiseksi . . .

RAIVAAJA

(THE PIONEER) - Established 1905
(UPS 454-580)
Second class postage paid at Fitchburg, MA

Published weekly except the first week in August and the last week in December by Raivaaja Publishing Co., 147 Elm St., Fitchburg, Mass. Postmaster: Send address change to Raivaaja, P.O. Box 600, Fitchburg, MA 01420-0600.

EDITOR Marita Cauthen
BUSINESS MANAGER Jonathan Ratila

RAIVAAJA PUBLISHING COMPANY
Incorporated 1905

Mailing address: P.O. Box 600, Fitchburg, MA 01420-0600
Office and Bookstore: 147 Elm St., Fitchburg, Mass.
Hours: Weekdays 8:30 am to 4 pm

TELEPHONE (508) 343-3822

SUBSCRIPTION RATES:
USA: 12 mo. - $20.00; 6 mo. - $13.00; 3 mo. - $9.00
OUTSIDE USA: 12 mo. - $24.00; 6 mo. - $17.00

Advertising rates available upon request

Advertising deadline is the Friday before the Wednesday the ad it to appear. Raivaaja Publishing Co. assumes no financial responsibility for typografical errors or omissions in advertisements. It will reprint without charge that part of the advertisement which is incorrect. Claims must be made within one week of Publication. Credit is made only for the first insertion.

Nurkat ja pyöreys

Se tässä elämässä on traagista
kun älyä ei voi muuttaa rahaksi
Ja joillakin se on kokonaan toisinpäin

On päivänselvää, että ympäristö vaikuttaa kansaan, joka sen keskellä asuu ja elää. Ja sitä kautta myös taiteeseen ja kirjallisuuteen, kuten ***Hippolyte Taine*** aikoinaan totesi. Hänestä runo on ikäänkuin kasavi, jota sää, ympäristöolosuhteet, sijainti ym. tekijät säätelevät.

Aavikolla on omat murheensa - hiekka näyttelee suurta osaa. Jäätikön asukkaat ovat toisenlaisia; puuttoman alueen asukkaat ovat jotenkin erilaisessa henkisessä tilassa kuin sankassa korvessa luimuilevat oliot.

Kirjallisuus tarjoaa tästä kaikesta huikaisevia esimerkkejä. Kansanrunot samoin. Perinne elää suusta suuhun, sikiää uudelleen, muuntuilee aikojen saatossa, mutta sillä on juurensa. Runot ja laulut kertovat totuuden. Samoin on asumusten laita.

Kota ja jurtta

Afrikassa pyöreä maja ja syklinen maailmankuva liittyvät toisiinsa kuten neliskulmainen asumus länsimaisen ihmisen maailmankuvaan. Kota ja jurtta ovat siis muotoja, jotka poikkeavat mökistä, talosta ja tallista.

Eläinkunnan pesät ja majat ovat pyöreitä, muurahaiskeot taipuilevat plastisesti - mutta sivistynyt ihminen rakentaa kulmikkaita huoneita, kun hänellä on ruudullinen paperi ja terävä pää. Onko nurkalla joku muu tehtävä?

Itämaisilla ihmisillä on myös erilainen ajankäsitys kuin meikäläisillä. **Göran Schildt** on vakuuttanut eräässä matkakirjassaan, ettei mm. arabinäytelmä ala mistään eikä pääty mihinkään - se vain on, se tapahtuu aikansa, rajaa kipenen avaruutta eli retkahtaa johonkin suuntaan, hunnut heilahtavat, mutta jäsentely on liki olematon.

Kulttuurierot

Käsitys taiteesta ja myös kokonaisuudesta on arabeilla toinen, toisenlainen. Arabeilta puuttuu meikäläisten pyhä estetiikan kirja, eli **Aristoteleen** tuttu **Runousoppi,** jonka mukaan kokonaista on se, missä on alku, keskikohta ja loppu.

Syyt ovat tietysti syvemmällä. Arabeilla näytelmä on kuin musiikkikin - joikumaista aaltoilua. Mutta ne ovatkin jo jalostuneita muodoltaan. Kysymys on kaiketi täsmällisyydestä.

Amerikkalainen viestintäguru **Gerald M. Goldhaber** on kirjoittanut:

"Länsimaiseen kulttuuriin kuuluu ajan arvostus. Täsmällisyys on hyve ja myöhästyminen koetaan loukkauksena. -Ajankäyttö on myös statuksen osoitus. Korkean statuksen henkilö voi käyttää aikaa vapaammin kuin alemman statuksen henkilö, jolta vaaditaan tiukempaa aikataulun noudattmista."

Goldhaber jatkaa:

"Eri maissa myöhästymisen sietoraja vaihtelee hyvin paljon. Latinalaisissa maissa myöhästymien on pikemminkin sääntö kuin poikkeus: jopa 45 minuutin odotus on kohtuullinen. Joissakin Aasian ja Afrikan maissa sietoraja on päiviäkin".

Aivolohkot

Nimenomaan länsimainen kasvatus painottaa vasemman aivolohkon merkitystä: kieltä, lukemista, kirjoittamista, laskemista, loogista ajattelua, erittelyä jne. Eräissä itämaisissa kulttuureissa sen sijaan annetaan ilmeisesti oikean aivolohkon taidoille suurempi merkitys: esteettisiä elämyksiä, kokonaisuuksien ymmärtämistä jne.

Osmo A. Wiio on kirjoittanut tällaisista seikoista Suomessa. Televisio on tuonut risteytyksiä kokemuksiin.

Viestintä on ainoa keino vaikuttaa muihin ihmisiin! Ihmisten välillä ei siis ole mitään näkymätöntä ja pysyvää sidettä. Viestintä on käyttäytymistä.

Ja käyttäytyminen, se opitaan jostakin. Ympäristö sen antaa. Kulttuuri tarjoaa puitteet tässä kyberneettisessä pelissä, jonka työnimi on Elämä.

Mutta viestintä epäonnistuu valitettavan usein!

Puskuradio on ehkä tarkimpia ja parhaimpia viestimiä. Arkkitehtuuri kuuluu sanattomaan viestintään. Ihminen käyttää kieltä. Paljon muutakin. Symboleja, signaaleja, eleitä, ilmeitä jne. Ajan ja paikan merkitys on tärkeä.

Erään amerikkalaisen viestintäkirjan osuva nimi on suomeksi: **Jos olet epätietoinen, mutise.** Näinhän ihmiset yleensä menettelevät. Puhuvat toistensa läpi ja ohi.

Kaaos ja hakaristi

Ympäristö on kaaos, ellei sitä opita mieltämään eli havainnoimaan joidenkin lakien mukaan.

Ympäristö on tutkimisen arvoinen seikka. Pyöreitä muotoja luonto on tulvillaan, mutta suorat kulmat ovat ihmisen keksintöä. Hurjin esimerkki tarkoittaa mm. estettiikkaa, mihin propaganda kuuluu erottamattomana osana. Kokeilevuus ja luovuus merkittiin rappeutusilmiöiksi. Taide ja natsikultti kuuluivat yhteen, rotu muodosti esteettisen normin. Hakaristi oli kilpi - sen sokaisemat eivät enää nähneet todellisuutta ympärillään - vain rakentamansa natsiteatterin. Hakaristi symboloi idealismiksi naamioitua jul-

jatkuu seuraavalla sivulla

Nimipäivät

Lokakuun 7 p., Pirkko, Pirjo, Piritta, Birgitta
Lokakuun 8 p., Hilja
Lokakuun 9 p., Ilona
Lokakuun 10 p., Aleksi, Aleksis
Lokakuun 11 p., Otso, Ohto
Lokakuun 12 p., Aarre, Aarto
Lokakuun 13 p., Taina, Tanja, Taija

Lahjoituksia Raivaajalle

TUKEMISRAHASTO 1988: **Yhteensä: $4,054.48**

Hilja Äijälän muistolle
Armas Äijälä, Lantana, FL $10.00

Sulo Kontunen, Lake Worth, FL $5.00

Vanhempiensa **William** ja **Martta Hakalan** muistolle
Eino Hakala, San Antonio, TX $25.00

Aviomiehensä **George W. Laakson** muistolle
Irene K. Laakso, Peabody, MA $5.00

Yrjö ja Elma Kainu, W. Palm Beach, FL $5.00

Kiitos lahjoittajille!

NURKAT . . .
jatkoa edelliseltä sivulta

muutta, mikä on kansallissosialismin ydin.

Sama pätee pitkälti myös sirpin ja vasaran ideologiaan. Vasaran ja alasimen välissä ihmisen estetiikka on mitä käsketään. Totalitaariset mahdit yhdistävät estetiikan ohjelmassaan aina kauneuden ja voiman. Käytännössä se tarkoittaa mielipuolisten vainojen politiikkaa ja väkivaltaisia tekoja, tyylillistä köyhtymistä ja kangistumista. Kauhealla kulttuuripolitiikalla on tietenkin oma sairaalloinen viehätyksensä.

Plastisuus

Merkillisesti kuitenkin myös suorista kulmista voi val(a)istunut kokija saada aikaan "pyöreyttä" eli plastisuutta.

Kubismi on eräs taiteen suuntaus. Sen nimikin tulee kuutiomuodosta, kuten hyvin tiedämme jo **Elmer Diktoniuksen** kirjan nimestä.

Amerikkalaistunut brittimaalari **David Hockney** on tullut kuuluisaksi siitä, että hän tekee kubistisia valokuvia.

Ne ovat olleet sensaatio maailmassa. Kulmikkaista palloista voi sommitella kuitenkin vaikkapa pyöreän, vapaamuotoisen, millaisen kuvamuodon tahansa.

Hockneyn muotokuvat, kubistiset leikit, ovat upeita. Länsimaisen taiteen keskeisperspektiiviä Hockney suorastaan runtelee - ja silti (siksi?) hänen töissään on ääretön huolellisuus, huoliteltu muoto ja maku, tasapaino. Niissä tapahtuu suloisen paljon ja yhtä aikaa. Neliskulmainen muuttuu jopa pyöreäksi tai päinvastoin. Onko tämä sitä ympyrän neliöimistä, mitä filosofiassa on kautta aikain pidetty mahdottomana?

Haje

Voisi siis melkein sanoa niin. Kubismi kapinoi perspektiiviä vastaan, ja siitä Hockney on ammentanut. Entropiasta eli hajeesta (lämpökuolemasta) tämä taiteilija rakentaa kokonaisuuden, tekee silpusta ehjän ja rikkaan muodon alkuperäismuodon rikkomisen kautta.

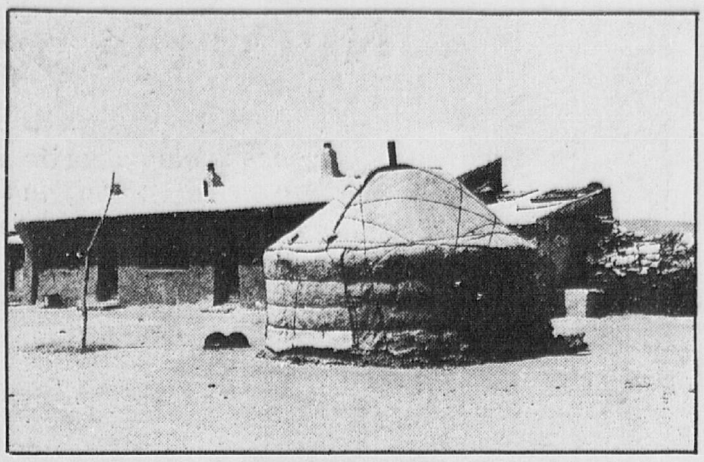
Hockneyn kuvat vastaavat havainnon todellista rikkautta.

Asiaa on vaikea selittää ilman esimerkkikuvaa. En tiedä, kuka on tehnyt japanilaisen Seiko-kello-mainoksen - jonka tytön monennettu yläosa monin erilaisin ja yhtäaikaisin kasvoilmein on samassa kuvassa, mutta sääret ovat miltei yhtä (niissäkin on eri paloja) - mutta juuri tällaista lajiltaan on Hockneyn valokuvataide, tästä ideasta lähtöisin. Saattaa olla, että kykymme hahmottaa maiseman kauneutta on hiukan samanlainen kuin Hockneyn kehittämä taidemetodi.

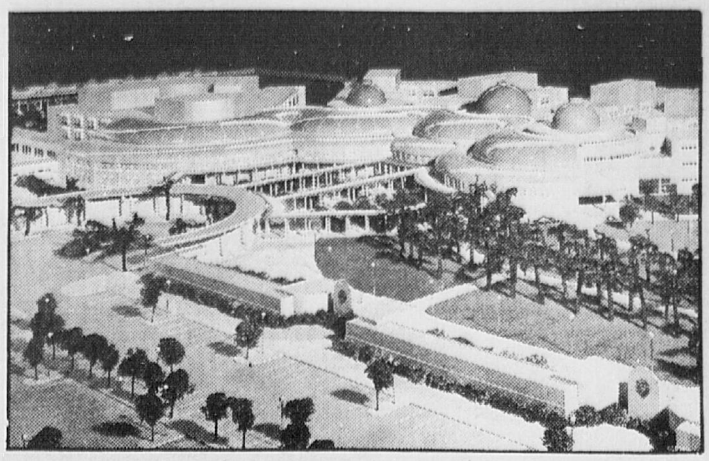
Ollaan ilmeisesti aivan uudessa tienhaarassa. Nurkat ja pyöreys kun näyttäisivätkin olevan melkein yksi ja sama asia! Ne sulautuvat toisiinsa - sisältävät toisensa.

Ympäristön säätelyllä on raju vaikutus. Ehkä elämyksien kunnioittamisen aika alkaa lännessäkin voimistua - tai lähestyä. Sitä tietä saattaisi löytyä polku kohti val(a)istusta, todellista vapautumista ja ymmärrystä.

Kari Saviniemi
(SS)

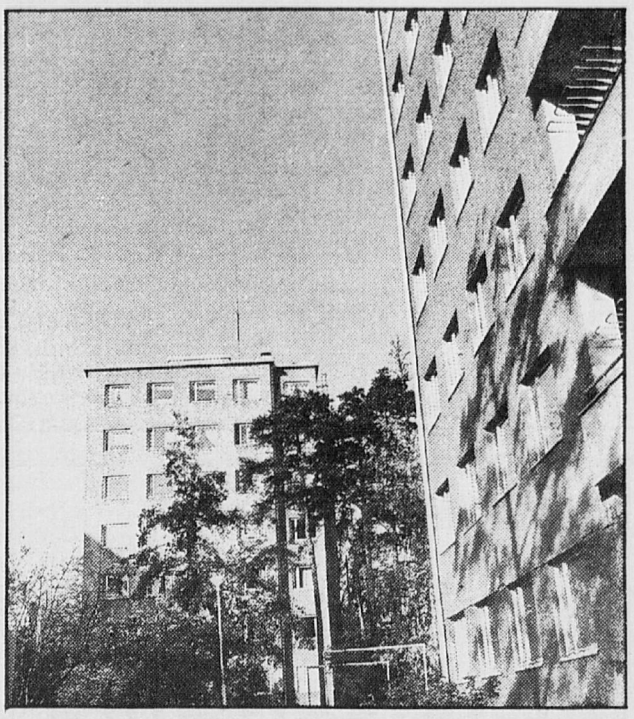
Jurtta.

Naisyliopisto Saudi-Arabiasta. Pehmeää pyöreyttä.

Temppeli Thaimaasta. terävästi kohti korkeuksia.

Kerrostaloja. Ruutupaperille piirrettyjä?

Suomen uutisia

Dalai Lama Suomeen

Tiibettiläisten uskonnollinen ja maallinen johtaja Dalai Lama vierailee syys-lokakuun vaihteessa Suomessa ja Kiinan varaulkoministeri Tian Zengpei on esittänyt toivomuksen, että Suomi hoitaa vierailun asianmukaisesti.

Varaulkoministerin mukaan Suomen ei pidä sallia, että Dalai Lama harjoittaisi toimintaa, joka on Kiinan jälleenyhdistymisen vastaista ja tähtäisi isänmaan horjuttamiseen.

Suomen ulkoministeriön mukaan Dalai Lama vierailee Suomessa yksityisesti ja lisäksi kyseessä on kulttuurivierailu, joka ei vahingoita Suomen ja Kiinan hyviä, kehitettyjä suhteita.

Sotainvalideilta kampanja

Sotainvalidien Veljesliitto on käynnistänyt kampanjan, joka on suunnattu erityisesti nuorisolle.

Kampanjan tarkoituksena on kertoa nuorisolle erilaisesta nuoruudesta sota-aikana isänmaan palveluksessa ja sodan jälkeen nuorena vammaisena.

Veljesliitto on lähettänyt Suomen kaikkiin lukioihin, ammattikouluihin, kirjastoihin ja varuskuntiin julistesarjan, joka kuvaa sotainvalidien elämänkaarta ja heidän työnsä merkitystä nyky-yhteiskunnalle.

FinnFest '89 Seattlessa

13-16 heinäkuuta 1989

Luoteis-Amerikan (Alaska, Idaho, Montana, Oregon, Washington, länsi-Kanada) suomalaiset toivottavat sinut ja ystäväsi tervetulleiksi Seattlessa pidettävään FinnFest USA '89:ään.

FinnFest USA tekee pitkän harppauksen Atlantin rannikolta (Newark, Delaware, FinnFest '88) Tyynen meren rannalle. Monien muiden länsirannikon kaupunkien lailla Seattella on edullinen sijainti ja se nauttii kasvavasta Pacific Rim (Tyynen meren reunavaltiot) kaupasta.

Täällä rakennetaan Boeing-lentokoneet ja kaupunki on myös tärkeä high-tech ja tietokonealan keskus. Seattlen rannoilla vierailijat voivat tutustua akvaarioihin, lauttasatamiin ja tehdä venematkoja.

Kaupungin ulkopuolella sijaitsevat jylhät pohjois-Cascade vuoret, Mount Rainier ja Olympia-vuoret kansallispuistoineen.

Heinäkuun sää on yleensä aurinkoinen ja miellyttävän lämmin - kuin luotu ulkoiluun. Tule lomallasi FinnFestiin ja samalla tapaamaan täkäläisiä ystäviäsi. Annamme mielihyvin tietoja eri mahdollisuuksista.

Päätapahtumat järjestetään Washingtonin yliopiston kauniilla kampuksella, jossa myös tarjotaan mukavaa asumista kohtuuhintaan. Kolme yötä kahden hengen huoneessa sekä aamiaisen että lounaan saa noin 80 dollarilla per henkilö. Lapsille erikoisalennuksia.

FinnFest 89 tarjotaa monia samoja suosittuja ohjelmia kuin aikaisemmat ja niihin antavat lisäväriä asuinseutumme ominaispiirteet. Seudun runsaat luonnonvarat houkuttelivat aikanaan tänne lukuisia suomalaisia, metsätöihin, kalastajiksi, mainareiksi.

Washington viettää satavuotisjuhlaansa 1989 ja luoteisvaltioissa voi myös tutustua rikkaisiin intiaanikulttuureihin.

Ohjelmien suunnittelu on hyvässä vauhdissa, mutta vielä on aikaa suomalais-amerikkalaisten tuoda taitojaan esille. Marraskuussa lyödään lukkoon lopullinen ohjelma, joka takaa tasapainoisen viihteen nuorille ja vanhoille. Rekisteröintipaperit postitetaan samoihin aikoihin.

Lähetä meille osoitteesi oheisella lomakkeella, jotta voimme antaa sinulle lisätietoja.

Tapaamme Seattlessa heinäkuussa 1898!

E. Norman Westerberg
Puheenjohtaja - FinnFest

Amnesty Trio

LOS ANGELES, CA - Tracy Chapman, vasemmalla, Sting ja Bruce Springsteen mikrofonin ääressä Amnesty Internationalin viimeviikkoisessa "Human Rights Now!" (Ihmisoikeudet nyt) konsertissa Los Angelesin Memorial Coliseumissa.

Rikkiä ruoassa

Jos astmaatikko syö tai juo jotakin, jossa on rikkiä, hänen kannattaisi olla nopea, väittävät australialaistutkijat. Muuten ruoka voi laukaista astmakohtauksen. Joka kolmas potilas saa hengenahdistusoireita puolen minuutin kuluessa syötyään rikkiä sisältäviä eineksiä. Merkillinen ilmiö selittyy kemian avulla.

Elintarviketeollisuus käyttää rikin yhdisteitä, etenkin sen suoloja, monella tavalla. Niillä estetään hedelmien pilaantumista, niitä käytetään viininvalmistuksessa ja jopa valmistusastioiden puhdistamisessa.

Rikkiyhdisteestä syntyy elimistössä rikidioksidia, joka on kaasumainen, astmakohtauksia laukaiseva ikävä aine. Mitä korkeampi rikin lämpötila on sitä enemmän dioksidia kehittyy. Suuontelon lämpötila on jo aika korkea ja siksi astmaatikko on vaarassa.

Tutkijat suosittelevat syömään ja juomaan nopeasti, jotta kaasua ei ehtisi kehittyä.

Norja yllätysvoittaja

Lillehammer vuoden 1994 talvikisaisäntä

Norja voitti Soulissa ensimmäisen olympiakamppailun. Kansainvälinen olympiakomitea (KOK) myönsi vuoden 1994 talvikisojen järjestelyoikeudet 22,000 asukkaan Lillehammerin kaupungille.

Lillehammer voitti yllättäen ratkaisevalla äänestyskierroksella Ruotsin Östersundin 45-39.

Ensimmäisellä äänestyskierroksella Norjan Lillehammer sai 25, USA:n (Alaska) Anchorage 22, Ruotsin Östersund 19 ja Bulgarian pääkaupunki Sofia vain 17 ääntä.

Sofia oli selvä ennakkosuosikki, mutta putosi heti pelistä. Toisella äänestyskierroksella putosi sitten Anchorage 22 äänellä. Östersund sai 33 ja Lillehammer 30 ääntä.

Ratkaisevalla kierroksella kahden pohjoismaisen kaupungin väliset osat kääntyivät ja Ruotsi saa vieläkin jäädä ilman talvikisaisännyyttä. Norjan pääkaupungissa Oslossa järjestettiin vuoden 1952 talvikisat.

Äänestystuloksia tarkasteltasessa on huomattava, että vuoden 1980 Moskovan kesäkisoista pois jääneen USA:n edustaja putosi pelistä ennen loppusuoraa ja vuoden 1984 Los Angelesin kisoja boikotoinneen sosialistisen blokin edustaja Bulgaria jo ensimmäisessä äänestyksessä. KOK:n edustajat saattoivat muistella menneitä, onhan erilaisista boikotoinneista ollut jo riittävästi riesaa. Ei tosin koskaan talvikisojen yhteydessä.

Etäisyydet ratkaisivat?

Lopullisessa äänestyksessä saattoi ratkaista se, että Lillehammerissa kaikki kilpailupaikat sijaitsevat lähellä toisiaan. Östersundin kisäisännyudessä jouduttaisiin alppilajit järjestämään kauempana sijaitsevassa Åressa. Kun Ruotsin tunnetuin talvikaupunki Falun haki vuoden 1992 talvikisoja yhdessä Åren kanssa, putosivat ruotsalaiset kilvasta juuri kilpailupaikkojen suuren etäisyyden vuoksi.

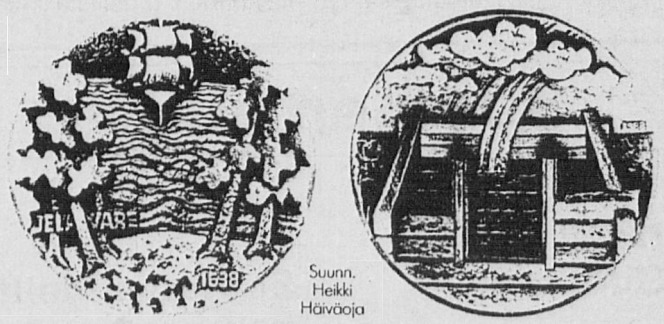
Östersundin valtuuskunta oli Soulissa paikalla kuningas **Kaarle Kustaan** johdolla. Lillerhammerin puolesta oli puhumassa työväenpuoluetta edustava Norjan pääministeri **Gro Harlem Brundtlannd.** KOK:n varapuheenjohtaja **Richard Pound** totesi valinnan jälkeen, että henkilökysymykset eivät ratkaisseet. – Mutta ei Norjan pääministerillä

jatkuu sivulla 7

Norjan lippu juhli Soulin kisojen ensimmäistä voittoa.

DELAWARE 350

Suunn. Heikki Häiväoja

DELAWARE-JUHLAMITALI

Suomi-Seura on lyöttänyt Amerikan siirtolaisuuden 350-vuotisjuhlavuoden kunniaksi Delaware-mitalin. Sen on suunnitellut taiteilija Heikki Häiväoja. Mitali on läpimitaltaan 7 cm ja se edustaa erinomaisesti maailman johtaviin taidemitalimaihin kuuluvan Suomen mitalien parhaimmistoa.

Mitalin kaksi ensimmäistä numeroitua kappaletta (molemmat numeroja 1) on luovutettu Suomen ja Yhdysvaltojen presidenteille.

MITALI KUULUU KUNNIAPAIKALLE JOKAISEEN SUOMALAISKOTIIN YHDYSVALLOISSA.

Mitalin hinta on USD 50 (+ postikulut).
Tilausosoite: Suomi-Seura r.y. PL 213, 00171 Helsinki Finland

Sana Sieltä - Sana Täältä

Syksy kurkistelee jo nurkista, mutta vuodenaikojen kuningatar kesä ei anna periksi. Aurinko kimaltelee järven laineilla ja syyskukat loistavat. Metsiin on ilmestynyt värillisiä paikkoja kuten Huckleberry Finnin housujen takamuksissa. Luonto vielä aikansa komeilee ja sitten antautuu. Kuolleita lehtiä pyörittelee syksyn tuulet ja niin sitä saavutaan pimeään aikaan.

Finn-Festin ja muidenkin kesäjuhlien tuoma tomu on jo laskeutunut ja ihmiset mielivät uusia tapahtumia.

Yksi valittava ääni kuului niin FinnFestin taholta niinkuin Kanadankin Suurjuhlien pinnalta. Missä olivat nuoret? Jossakin on vika.

Nuorilla pitäisi olla oma järjestö, mikä tietää mikä finnijälkeläisiä viihdyttää. Juhlaillalliset puheineen ja tanssitilaisuudet järjestetään ikä-luokille. Ei nuoria kiinnosta poskivalssi Villiruusun nuotilla, ei Ison talon Antti, ei Lappenrannan Humppa tai Tango Nocturna.

Heidän pitää saada jytää kuni onkeen pantu mato, lierotella, kiemurrella, hyppiä pauhaavan diskomusiikin tahdissa. Suomenkin nuoriso diskoilee ja syö "junk food" roskaruokaa.

Sitten viisaasti voi tiputella suomen kulttuuria sinne nuorten menoihin, niin jo alkavat juuret kasvaa ja tunto herätä, että ollaankin sitä sisukasta härmänaatelia.

Yksi ilahduttava asia on viime aikoina ilmestynyt näkymiin. Suomen kielen kouluja, kursseja ja opetusta on levinnyt jopa yliopistoihin asti. Etenkin Kanadassa ei istuta suomen kielen päällä, siellä on koulu- jo pikku-finneille.

Ollaan oltu Finn Festissä ja huomattu, että ne juhlat ovat jälkipolville englannin kielisinä. Kun Suomen kulttuuria käännetään englanniksi tuntuu meistä vanhan maan immeisistä, että kaikesta on pohja pudonnut, kun ei helise suomenkieli. Tänä vuonna kun on juhlittu siirtolaisuuden 350 juhlavuotta on ohjelmaa Suomesta joka paikkakunnalla.

Kanadansuomalaisten Suur-juhlat olivat heinäk. 1. 2. ja 3. päivä Thunder Bay'sä. Lähdettiin sinne Sarleksen kanssa. Meille tuli kaipuu jylhiin maisemiin, avaran taivaan alle hengittämään raitista ilmaa ja tapaamaan Kanadan suomalaisia. Air Canadan siivillä päädyimme Thunder Bayhin ja Prince Albertin hotelliin, jonka nyt omistaa Ramada Inn. Kuudennen kerroksen akkunasta avautui majesteetillinen näky Superior järvelle. Ei ihme, että finnikansa on mieltynyt paikkakuntaan.

Juhlat olivat antoisat. Seppeleen lasku sanakarihaudalle ja avausmarssi stadionille Tornion Puhallinorkesterin marssin tahdissa, olivat komea näky. Oli Kansantanhuujia, voimistelijoita, aseveljiä, Kalevan naisia ja ritareita, urheilijoita, naiskuoro, mieskuorot, kansanpelimannit, ja suomen kielen koulun oppilaita. Ja tietysti korkeita viskaaleja.

Kolmipäiväiseen ohjelmaan kuului kirkkokonsertti, keskustelutilaisuus, taidenäyttely, urheilukilpailut, näytöskappaleet, (huomaa) neljät tanssit, ja juhlakonsertti.

Finlandia Clubin näyttelijät veivät loistavasti kaksi kappaletta saman iltana. Oli nerokkaasti otettu kaksi yksinäytöksistä eri aiheista kappaletta. Kun ensimäinen loppui, oli yleisöllä aikaa ladata mielenkiintonsa seuraavaan esitykseen ilman väsymystä.

Astuessa tähän näytöstilaisuuteen jäi tunne, että kaikki ei ole kuin olisi pitänyt olla. Ja silmä osui Kuningatar Elizabethin kuvaan, jonka yläpuolella oli nästyykin kokoinen Kanadan lippu. Saman kokoinen lippunen koristi Suomen presidentti Maunun kuvaa.

Meillä valloissa kun on totuttu heiluttamaan suuria lippuja. Alkujuhlilla, kun Tornion pojat puhaltelivat "O Canada" ja "Maamme", seisoivat finnit kunnioittaen mutta hiljaisina kuten korven kansa. Ehkä joku hyrähteli Maamme laulua. Meillä kun veisataan sitä vaikeaa laulua "O say can you see":tä vaikka ei sanoja osata, mutta antaa mennä ja "Maamme" laulu komeasti perään. Ollaanhan me täällä Valloissa enempi isänmaallisia?

Finlandia Clubin kellarissa on Hoito Ravintola. Sen oven takana me Sarlessin kanssa norkoilimme jo aamutuimaan räiskäleitä odotellen. Ja voi niitä suolalohia, perunoita, viiliä, mustaa leipää ja muita suomalaisia herkkuja. Paikka oli niin kiireinen, että ovi ei ehtinyt sulkeutua kun finnikansaa tuli ja meni.

Kyläilimme Mirjami ja Frank Horvathin kauniissa ja ystävällisessä kodisa, jossa meitä kestittiin hyvin. Mirjami on Helsingin tyttöjä.

Lähdimme kotimatkalle Toronton kautta. Lento-asemalla olivat meitä vastassa Aili ja Lauri Heinonen. Poikkesimme katsomassa torontolaisten Suomi-kotia ja se oli komea laitos. Arkkitehtinä tämän luomisessa oli Heinosten vävy Seppo Kanerva.

Sieltä jatkoimme matkaa Bellevilleen, jossa Heinoset omistavat neljän eekkerin suuruisen saaren. Bay of Quinticin lähteet loiskivat ympäri saaren rantoja ja viihtyisä pihamaa kukkineen, pensaineen sekä koivuineen oli kuin pieni osa paratiisia. Viihtyisyyteen on laskettava Aili emännän maukkaat ruokapöydän antimet ja isännän huolenpito. Kanadan itikat eivät meistä tykänneet, aikoivat syödä meidät suihinsa!

Saarelle ilmestyivät Montrealista Elli ja Matti Kaunisviita. Matti on kalamies. Kun ensimmäinen saalis tuli rantaan ja vesi kielellä ajattelimme niistä aterian, hymähti Matti: "Ei meillä näin pieniä kaloja syödä, ne ovat syöttejä suurille hauille".

Meidän lätäkön rannalla ne olisi jo valokuvattu! Kanadassa on kaikki suurta ja komeaa.

Sieltä lähdimme junakyydillä Torontoon Annie ja Väinö Cookia tervehtimään. Siellä myös meitä ruhtinaallisesti kestitettiin.

Lensimme sitten American Air Lines siivillä Kennedy kentälle ja limosiinilla New Haveniin, josta Oskari Hill meidät noppi kärryille.

Matkustaminen ja uusien ihmisten tapaaminen aina avartaa, näitäkin matkan vaiheita nyt sulattelemme Voluntownin hiljaisuudessa.

Hertta Odell

Suomessa tiedustellaan

Antti Marjamaa muuttanut Yhdysvaltoihin Piippolasta. Kuollut 10. helmik. 1983. Puoliso Tiina Väisänen muuttanut Puolangalta. Kuollut USA:ssa 17. elok. 1922.

Heidän poikansa **Jafet Marjamaa,** synt. 2. maalisk. 1890, puoliso Selma. Heillä lapset **Robert Oskar,** synt. 20. elok. 1917 ja **Susan,** synt. 16. tammik. 1945. Perhe asui 1947-52 Newarkissa New Jerseyssä.

Jafet Marjamaa lapsia tai henkilöitä, jotka heistä jotain tietävät, pyydetään ottamaan yhteys Suomi-Seuraan osoitteella PL 213, 00171 Helsinki, Finland.

Hodori on lempeämpi kuin länsiserkkunsa

Soulin olympiakisojen maskotiksi on valittu tiikeri, jota pidetään varsin lempeänä otuksena korealaisissa legendoissa ja kansantaiteessa. Ihmiselle korealaisen tiikerin kuvataan olevan ystävällinen ja avulias, päinvastoin kuin sen läntinen serkku.

Kisojen maskotin on luonut Kim Hyun, joka teki myös vuonna 1986 Soulissa pidettyjen Aasian kisojen tunnuksen. Soulissa Kimin luoma tiikeri pomppaa silmille joka paikasta: tv-ruuduista, julisteista, opaskirjoista, tarroista jne.

Maskotin virallinen nimi on Hodori. Nimi valittiin neljä vuotta sitten 2,295 nimiehdotuksen joukosta. Ho tulee koreankielisestä sanasta tiikeri ja dori tarkoittaa maskuliinista.

Hodorilla on kaulassaan olympiarenkaat ja päässään hänellä on sangmo, päähine joka kuuluu erääseen perinteiseen korealaiseen tanssiin. Päähineen nauhan S-spiraali sympolisoi Soulia, 24:nsien kesäolympiakisojen isäntäkaupunkina.

Suomalainen asiantuntija NBC:n mukana olympialaisiin

Olemme saaneet kuulla, että NBC:n televisioasema on pestannut San Antoniossa Teksasissa asuvan suomalaisen hammaslääkärin **Risto Hurmeen** miekkailun neuvonantajakseen.

Turussa syntynyt 38-vuotias Hurme on viettänyt suurimman osan lapsuudestaan Helsingissä. Yhdysvaltoihin hän tuli ensikerran vuonna 1971.

Hurme edusti Suomea vuoden 1972 oplympialaisissa Munchenissä. Miekkailun lisäksi hän kilpaili viisiottelussa yltäen jopa pronssimitalille.

Saman vuoden syksyllä hän aloitti opintonsa N.Y.U.:ssa valmistuen hammaslääkäriksi. Opintorahansa Hurme ansaitsi antamalla miekkailutunteja.

Kolmena peräkkäisenä vuotena Hurme voitti NCAA:n miekkailukilpailut.

Viimeiset kahdeksan vuotta Hurme on työskennellyt hammaslääkärinä San Antoniossa ja on juuri avannut oman vastaanottonsa, jossa hänellä on apunaan kolme muuta hammaslääkäriä.

Hurme asuu vaimonsa ja kolmen lapsensa kanssa San Antoniossa.

Suomen Pääkonsulinvirasto

Finland House
540 Madison Avenue
New York, N.Y. 10022
Puh. (212)832-6550

Pääkonsulivirasto on yleisölle avoinna passi- ym. asioissa maanantaista perjantaihin klo 10-1 välisenä aikana.

Imatra Seura

740-40 St. Brooklyn, N.Y. 11232
Puhelin 212-438-9426

Veikko Laiho, puh.joht.

SAUNA TILAUKSESTA

SUOMALAINEN PAIKANVÄLITYSTOIMISTO

HILDA KOTILA ja
VIRGINIA KOTILA MUHLBERG

Hyviä paikkoja saatavana
Soittakaa (212) 288-6562
tai kirjoittakaa osoitteella:

FINNISH EMPLOYMENT AGENCY INC.

206 East 85th St.
New York, N.Y. 10028

DANIELSON OIL CO.

ATLANTIC Polttoöljyä
Recapping

Commerce Ave.
DANIELSON, CT.

THE FINLANDIA FOUNDATION
Metropolitan Chapter, Inc.

Meetings every 2nd Friday of the month, from Oct. through May

593 Park Ave. at 64th St. NYC
P.O. Box 2590

GRAND CENTRAL STATION
New York, N.Y. 10017

TILLINGHAST - Hautaustoimisto

Danielson, Conn. Tel. 774-3284
Central Village Tel. 564-2147

EDW. C. HALVORSEN, INC.
FUNERAL DIRECTORS
5310 Eighth Avenue, Brooklyn, N.Y. 11220
In continuous service to the community since 1849

The Robert H.
Auchmoody Funeral Homes
Main Street Fishkill, N.Y. Tel. 896-6166

Floridan kuulumisia

Tropiikin portilta

Eläkeikää Suomessa yhä nuorennetaan?

Uusi Suomi kertoo kuinka Suomen työnantajat pelkäävät hirvittäviä työeläkemaksuja. Nyt jo ehdotetaan eläkerajan asettamista 55 vuoden ikäisestä alkavaksi. Se kohottaisi eläkeläisten määrää 3:in kertaisesti.

Työeläkemaksut hirvittävät työnantajia.

Suomen rannoissa kuolee hylkeitä

Kun hylkeitä alkoi sairastua ja kuolla Suomen merirannoissa, niin tiede alkoi tutkia syitä. Pian havaittiin, että hylkeiden elimistöön oli pesiytynyt viiruksia.

Nyt täytyy keksiä rokote viiruksia vastaan. Arvattavasti rokote viiruksien hävittämiseksi keksitään muutamassa viikossa.

Epäilevät tuomaat sanovat, että hyljerokote on "vain laiha lohtu".

Linnunrata kihisee

Asko Vuorjoki, suomen nerokas taivaan avaruuden tutkija selittää linnun radan aivan kihisevän planeettoja. Ihmisjärjellä ei ole helppo niiden lukumäärää selittää. Tähtitieteilijät puhuvatkin nyt vain "miljardeista aurinkokunnista".

Heidän puheistaan voi päätellä, että "ilmeisesti me emme ole ainoita maailmankaikkeuden matkalaisia.

Suomen myynnit yhä kasvavat ulkomailla

Kiertoteitse levinneet uutiset kertovat Etelä-Arikkaan ostetun kaksi rahtilaivaa. Nämä ovat isoja kauppoja, jos ne ovat tosia. kaipa niistä pian kuullaan enemmän.

Tampereen suurtehdas rakentaa Kiinassakin

Tampella on nyt tehnyt ennätyskaupan Kiinan kansantasavallan kanssa. Tampereen suurtehdas Tampella rakentaa Shanghain alueelle paperi- ja kartonkitehtaan ja toimittaa sinne koneet ja välineet sekä kouluttaa työvoimankin.

Koulubussi rysähti vuoreen Norjassa

Norjassa koulubussin jarrut pettivät ja bussi jysähti vuoreen. Siinä kuoli 15 koululasta ja 20 loukkaantui pahasti.

Koululapset olivat Ruotsista tulleella huviretkellä.

Reino W. Suojanen

Finnish-American Rest Home, Inc.
1800 SOUTH DRIVE, LAKE WORTH, FLORIDA 33461-6199

Syysk. 22-88

Lepokodin johtokunta, puheenjohtaja Reino Laineen johdolla esitteli meille uuden johtajan Mr. Alvin Cole'n maanantai-aamuna. Toivotamme hänet tervetulleeksi ja toivomme hänelle onnea vaativassa tehtävässään.

Kulunut viikko meni miellyttävine hetkineen. Kahvikonsertti oli maamantaina yhteislaulu tiistaina, Helping Hands keskiviikkona sekä "ilkamat" iltapäivällä.

Torstaina saimme olla elokuvissa Mr. Roihan johdolla. Hartaushetkeä vietettiin pastori Vaurulan seurassa perjantaina. Kiitos teille kaikille, jotka avustitte tällä viikolla. Oli ilo olla kanssanne.

Saimme surusanoman, Sairaskodin pitkäaikainen asukas Ellen Salo (86) nukkui ikiuneen pitkäaikaisen sairauden jälkeen. Otamme osaa omaisten suruun.

Kodissamme on edelleen hoitoapulaisen paikka auki. Olkaa hyvä ottakaa yhteys Terttu Mäkeen puhelimella 588-4333 mahdollisimman pian.

Lepokodin ystävät järjestävät ensimmäiset myyjäiset Annan Majassa ensikuun 15. p:nä, lauantaina kello 8. Veripankki-auto on silloin paikalla.

Johtokunnan kokous on keskiviikkona 28. p:nä kello 7 Pokela-huoneessa.

Pyydämme kiittää Uuno Torkkilan muistoksi tehdyistä kasetti-soitin-radio ja silitysrauta lahjoituksista kodillemme.

Lepokoti terveisin
Elina Kuronen

Teräs ja kivet Veikko Haukkavaaran materiaalina

Sinne Suomeen mennessäni vein joidenkin Lepokodissa asuvien omaisille terveiset ja tuliaiset.

Sairaskodin puolella asuvan Sylvia Mäen omaisia ovat Maija-Liisa ja Veikko Haukkavaara Tampereelta.

Siellä käydessämme saimme nauttia heidän ystävällisyydestään ja vieraanvaraisuudestaan. He myös tutustuttivat meidät Tampereeen kaupunkiin laajemmaltakin.

Veikko on taitelija ja arvelin lehden lukijoitakin kiinnostavan kuulla tästä Suomessa ja ulkomaillakin tunnetusta ja tunnustusta saaneesta taiteilijasta.

Vuoteen 1969 Veikko Haukkavaara toimi lentokoneasentajana Valmetin tehtailla. Suomessa kootun Fouga Magister koulukonesarjan valmistuksessa hän oli koko ajan mukana.

Jo kolmekymmentä vuotta sitten hän oli tehnyt puupiirrostöitä. Sotien jälkeen hän oli ollut piirtäjänä Tampereella ilmestyvässä Aamulehdessä.

Syntyi satamäärin sekä pilapiirustuksia että muuta kuvitusta. Veikko Haukkavaara kertoo, että teräksen valinta materiaaliksi oli tavallaan vahinko, mutta silloisen ammatin tuoma metallin tuntemus auttoi tietämään miten sitä käsitellään.

Teräslevyt ja luonnon kivet alkavat elää hänen käsissään. Ensimmäinen näyttely oli 1970 ja seuraavana vuonna hänen töitään oli esillä Helsingissä ja sitten olivatkin jo vuorossa ulkomaat mm. Länsi-Saksa ja Ruotsi. Saksassa ihastuttiin niin hänen töistään, että olisivat halunneet hänet perheineen sinne kokonaan. Hänelle tarjottiin ensiluokan asunto ja ateljee ja monen moista hyvää. Kaikkien taiteen ystävien onneksi hän jäi kotimaahan.

Veikko Haukkavaaran taide ja sen kuvakieli on vetoavaa ja se tavoittaa kaikki vaarista vauvaan.

Lapset ovat tajunneet hahmojen leikimielen. Se tuli ilmi kun huomasin tyttärieni lasten tarkkailevan patsaita aina uudelleen ja uudellleen.

Kylmästä ja kovasta materiaalista syntyy lämpimiä, veikeitä hyväntahtoisen huumorin sävyttämiä hahmoja.

Päiväkodit tekevät retkiä taiteilijan ateljeeseen. Pirkkalan kirkonkylän koulun pihalla seisoo iso Pukki, jota oppilaat olivat mukana hitsaamassa. Taiteilija kertoi, että Pukin syntytarina päättyi juhlavasti, kun lapset luovuttivat Pukin Pirkkalan kunnalle ja kunnanjohtaja otti sen yhtä juhlavasti kunnan huostaan ja hoitoon. Televisiokin otti ollut tallentamassa tämän tilaisuuden.

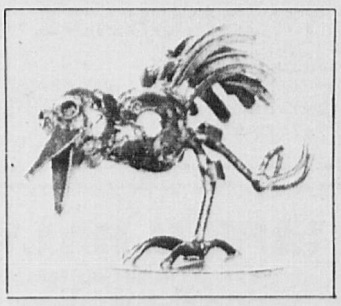
Aivan niinkuin tunnetun taidemaalarimme Juho Rissasen tauluissa ilmenevät piirteet tavallisesta ihmisestä ja hänen työnsä kunnioittamisesta, niin ne samat piirteet ilmenevät myös Veikko Haukkavaaran töissä kuten: KANSAN PARANTAJA (Vammalassa), LEHDENJAKAJA (Turussa Turun sanomissa), Pullaa myyvä mummu VARVARA (Haminassa) sekä hänen suurikokoisin työnsä laivan LASTAAJAT, jonka korkeus on 7,5 metriä eli 27 jalkaa 7 tuumaa. Tämä patsas on sijoitettu Kotkan satamakaupunkiin.

Oli todella ilo tutustua tähän taiteilijaan ja hänen töihinsä, joista vieressä olevat kuvat kertovat enemmän.

Maila Andersson

ACE HARDWARE
1212 Lantana Rd.
Lantana, Florida 33460
"We stock sauna heaters"
Puh. 585-0247

Lakeside Chapel
Funeral Directors
131 Lakeside Dr.
Lake Worth, Florida
Puhelin 582-6633

American Finnish Tourist Club
301 Central Blvd. Lantana, Fla.
Joka sunnuntai ohjelmailta tai konsertti ja tanssia lopuksi
Joka lauantai koko illan tanssit eri seurojen järjestämänä.
Ilmastoitu haali, hyvä musiikki, iloinen ystävien seura! Torstaina ja sunnuntaina klo 12 haali avoinna pelejä ja seurustelua varten. Ravintola avoinna ohjelma- ja tanssi-iltoina. Tarjotaan kahvia voileipiä riisipuuroa hedelmäkeiton kera ym.
Tervetuloa Turistiklubille!

Kuolleita

Aino Salo

SANDWICH, MA - Aino Johanna (Keskinen) Salo, 70, 22 Sea Meadow Drive, kuoli syysk. 16, 1988 Jordanin sairaalassa Plymouthissa.

Hän oli syntynyt marrask. 22, 1917 Franklinissä ja sai päästötodistuksen Fitchburg High Schoolista 1935. Vuonna 1938 hän valmistui sairaanhoitajaksi Henry Heywood Memorial sairaalan sairaanhoitajakoulusta.

Edesmennyt harjoitti sairaanhoitajan ammattia 50 vuoden ajan toimien Henry Heywood sairaalassa osastonhoitajana. Ennen eläkkeelle jäämistään hän toimi ylihoitajana Gardner State sairaalassa.

Suurimman osan elämästään hän asui Westminsterissä.

Kaipaamaan jäi aviomies Lennard C. Salo; kaksi poikaa, Robert Salo, Peabody ja David Salo, Osterville; tytär Nancy Monahan, Scituate; sisko Aune Niinimäki, Westminster; siskon poika ja kolme lastenlasta.

Hautaaminen tapahtui Sandwich Town hautausmaahan.

Laila T. Horton

WORCESTER, MA - Laila T. (Salo) Horton, 68, 1504 Remuda Drive, Lakeland, FL, kuoli syysk. 10, 1988 auto-onnettomuuden uhrina.

Hän oli syntynyt Worcesterissa John ja Mathilda (Humlin) Salon tyttärenä ja työskenteli siellä asuessaan Worcester Hahnemannin sairaalassa.

Kaipaamaan jäi aviomies Archie M. Horton; kaksi poikaa, tytär; sisko Taimi Day Worcesterissa sekä useita sisarusten lapsia.

Nordgren Memorial Chapel, 300 Lincoln St., huolehti hautauksesta.

Hautaaminen tapahtui Worcester County Memorial Park hautausmaahan Paxtonissa.

Michael Pihlaja

BOSTON, MA - Michael J. Pihlaja, 39, 27 Claremont St., kuoli syysk. 20, 1988 kotonaan.

Hän oli syntynyt Fitchburgissa heinäk. 4, 1949 Leo W. ja edesmenneen Lillian (Lehtonen) Pihlajan poikana.

Lunenburg High Schoolin jälkeen Pihlaja jatkoi opintojaan Rensselaer Polytechnic Instituutissa valmistuen 1972. Hän työskenteli arkkitehtina bostonilaisessa Ganteaume and McMullen Inc. firmassa.

Kaipaamaan jäi isän lisäksi tätejä, setiä ja serkkuja.

Boskin hautaustoimisto, 85 Blossom St., Fitchburg, huolehti hautauksesta.

Hautaaminen tapahtui hiljaisuudessa South hautausmaahan Lunenburgissa.

John Kauppinen

WESTMINSTER, MA - John W. kauppinen, 68, 45 Shady Ave., kuoli yllättäen syysk. 9, 1988 kotonaan.

Hän oli syntynyt maalisk. 6, 1920 Buzzard's Bay'ssä John W. ja Sandra (Moisio) Kauppisen poikana. Vuonna 1951 hän muutti Westminsteriin, mutta asui ennen sitä myös Gardnerissa.

Edesmennyt sai päästötodistuksen Gardner High Schoolista, missä hän osallistui aktiivisesti rataurheiluun pitäen hallussaan mailin juoksuennätystä useita vuosia.

Yli 20 vuoden ajan Kauppinen työskenteli hitsaajana General Eletcricin Fitchburgin laitoksella.

Kaipaamaan jäi vaimo Marie (Stark) Kauppinen, poika John William Kauppinen, Southbridge; tytär Christine M. Kauppinen, Maui, Havaiji ja sisko Helen Kauppinen, Winchendon.

Sawyer-Miller hautaustoimisto, 123 Main St., huolehti hautauksesta.

Hautaaminen tapahtui Wildwood hautausmaahan Gardnerissa.

Robert Moisio

ASHBURNHAM, MA - Robert C. Moisio, 53, 65 Center St., kuoli syysk. 16, 1988 Henry Heywood Memorial sairaalassa sairauden murtamana.

Hän oli syntynyt lokak. 10, 1934 Gardnerissa Irja (Eronen) ja edesmenneen Eino A. Moision poikana. Hän sai päästötodistuksen Cushing Academysta 1951 ja opiskeli sitten Norteastern yliopistossa sähkötekniikan insinööriksi.

Edesmennyt työskenteli Georgian osavaltiossa Lockheed Aircraft firman palveluksessa ja viimeiset 10 vuotta teollisuuskonsulttina.

Moisio oli US armeijan veteraani ja osallistui Korean sotaan.

Boskin hautauistoimisto, 85 Blossom St., Fitchburg, huolehti hautauksesta.

Hautaaminen tapahtui Forest Hill hautausmaahan.

LILLEHAMMER . . .
jatkoa sivulta 4

mitään huonoakaan vaikutusta ollut, Pound myönsi.

KOK:n edustajat eivät ole kenellekään tilivelvollisia siitä miten he äänestivät eri tilanteissa.

Lillerhammerin vuoden 1994 talvikisat ovat ensimmäiset, jotka järjestetään vuoroparivuosina kesäkisojen kanssa. Sitä seuraavat talvikisat järjestetään vuonna 1998, kesäkisat 1996.

Vuoden 1992 talvikisat järjestetään Ranskan Albertvillessä ja kesäkisat Espanjan Barcelonassa.

Israel ja Unkari suhteisiin

Israel ja Unakri solmivat uudelleen diplomaattisuhteet, ilmoitti Israelin pääministeri **Jitzhak Shamir** äskettäin Jerusalemin radion haastattelussa.

Shamir teki juuri vierailun Unkariin, missä hän kertoi, ettei Budapestissa käydyissä neuvotteluissa ole laadittu tarkkaa aikataulua diplomaattisuhteiden solmimisesta. Käydyissä keskusteluissa tehtiin sen sijaan päätös talous- ja teollisuusyhteistyön tiivistämisestä.

Shamir on ensimmäinen maansa pääministeri, joka on vieraillut jossakin muussa itäryhmän maassa kuin Romaniassa.

Radiohaastattelussa hän kertoi olevansa tyytyväinen nevotteluihin ja sanoi "ystävyyden ja ymmärtämyksen" leimanneen Unkarin johtajien suhtautumista Israelin politiikkaan.

Itujа tarjolla

Liisa A. Liedes

"Eikö sitten Jumala toimittaisi oikeutta valituillensa, jotka häntä yötä päivää avuksensa huutavat, ja viivyttäisikö hän heiltä apuansa? Minä sanon teille: hän toimittaa heille oikeuden pian. Kuitenkin, kun Ihmisen Poika tulee, löytäneekö hän uskoa maan päältä? Luukk. 18:7,8)

Usko on ehkä suurin käytännöllinen lahja minkä Jumala on ihmiselle antanut. Jo luomisessa ihminen sai Jumalalta lahjaksi kyvyn uskomiseen kaikkien muiden lahjojen yhteydessä. Mutta syntiinlankeemuksessa tämä kyky turmeltui niin, että tämän luonnollisen uskon kautta ihminen ei pääse Jumalan yhteyteen.

Pelastava usko on Jumalan lahja, ja ihminen saa sen näin: Pyhä Henki, joka nyt toimii maailmassa, vaikuttaa evankeliumin kautta uskovan asenteen tai uskovan vakaumuksen ihmisen sisimmässä niin, että kuultuaan evankeliumin sanoman, ihminen uskoo sen, ja ottaa vastaan Jumalan suunnitteleman pelastuksen Jeesuksessa Kristuksessa.

Sana sanoo, "Usko siis tulee kuùlemisesta, mutta kuuleminen Kristuksen sanan kautta. (Ro. 10:17) Sana myös sanoo, "Sillä armosta te olette pelastetut uskon kautta, ette itsenne kautta - se on Jumalan lahja - ette tekojenne kautta, ettei kukaan kerskaisi". (Ef. 2:8,9)

Apostoli Paavali kirjoittaa, "Sillä minä en häpeä evankeliumia; sillä se on Jumalan voima, itsekullekin uskovalle pelastukseksi. . . Vanhurskas on elävä uskosta". (Ro. 1:17) Nyt, koska usko on niin keskeisin asia uudestisyntyneen ihmisen elämässä, sielunvihollinen tekee kaikkensa riistääksensä uskovaiselta hänen uskonsa. Ei Jeesus turhaan sanonut, ". . . kun Ihmisen poika tulee, löytäneekö hän uskoa maan päältä?" Miten on sinun uskosi laita?

Jokainen ihminen uskoo johonkin/jotakin. Kaikkein luonnollisin asia on uskoa omiin kykyihinsä, ja kehittää niitä niin pitkälle kuin mahdollista. Tässä on kuitenkin sellainen vaara, että ihminen täten kehittää myös oman uskontonsa, ja yrittää päästää Jumalan tykö omin voimin. Tai, jos ihminen kokonansa hylkää Raamatun ja sen opetukset, hänen kuitenkin täytyy luonnehtia itselleen jonkinlainen jumala, koska ihminen luotiin Jumalan yhteyteen kuuluvaksi.

Ihminen on kolmiulotteinen; hän on henki, sielu ja ruumis. Syntiinlankeemuksessa Henki-yhteys Jumalaan katkesi - ihminen "kuoli"; sielu (koko meidän persoonallisuutemme) turmeltui, ja fyysillinen osa, ruumis, joutui kuoleman tuomion alle. Uudestisyntymisessä me pääsemme elävään Henki-yhteyteen Jumalan kanssa, mutta meidän persoonallisuutemme (sielu) asuu meidän ruumiissamme kuolemaan asti. Sitten se muuttaa joko taivaaseen, tai kadotukseen, riippuen siitä, että olemmeko uudestisyntyneet Jeesuksessa Kristuksessa, uskon kautta, vai olemmeko me valinneet oman tiemme iankaikkisuuteen.

Usko Jeesukseen on elintärkeä! Uskon kautta meidät vanhurskautetaan Jeesuksessa; saamme Jeesuksessa syntimme anteeksi, ja pelastumme. Uskon kautta saamme elää voitollista ja rikasta elämää Jeesuksessa. Jeesus on TIE, TOTUUS, ja ELÄMÄ. Pyydä sinäkin Jumalalta sitä uskoa joka johtaa sinut Jeesuksen, Pelastajasi, luokse.

Newton-Bartlett
HAUTAUSTOIMISTO
Tel. (603) 863-2113
42 Main St., Newport, N.H.

May
Funeral Service
HAUTAUSTOIMISTO
RUSSELL W. MAY
Palvelusta Norwoodille ja ympäristölle
85 Nichols St., Norwood, MA
Puhelin: 762-1509

KESKUSTASSA SIJAITSEVA
FRANK H. MILES COMPANY
1158 Main St., Holden, MA
Hautatoimituksia vuodesta 1896

BOSK FUNERAL HOME
85 BLOSSOM ST., FITCHBURG, MA TEL. 342-3635
Serving All Faiths
FUNERALS • CREMATIONS • REMOVALS
Services Within Your Means
Local or Distant
Our convenient location, easily accessible from all parts of city and suburban towns.
Ground Level Entrance
Sunset Plan
AMPLE OFF STREET AREA FOR PARKING
IN COMPLIANCE WITH FTC

SAWYER-MILLER FUNERAL HOMES

129 ELM ST., FITCHBURG
Howard J. Miller, Director
Phone All Branches 345-6778

MOORCROFT HAUTAUSTOIMISTO
31 Myrtle Ave. Fitchburg, MA
Puh. 343-7137
Ystävällinen palvelu
PARKKAUSPAIKKA
Richard C. Moorcroft
Stephen R. Moorcroft

The Finnish-American **RAIVAAJA**

Millie Wiskari's paintings exhibited in Kuopio; Show was opened as part of 'America Days 1988'

For many residents of the Finnish city of Kuopio, going to the bank of late has been an unusual experience. It has involved attending an exhibition of paintings by the Finnish-American artist Millie Wiskari.

There, against white walls over the tellers' positions and adjacent areas, eight of her oils and four of her watercolors have been "glowing like jewels," in the words of an early viewer. The "jewels" - seascapes, landscapes, a portrait and a nude figure - attest to her range as an artist.

The exhibition was arranged at the invitation of Kuopio's Finnish-American Society as part of its "America Days" celebration September 9-11. The paintings remained at the bank (Pohjois Savon Säästöpankki) through the month as part of the continuing observance of 350 years of Finnish-American friendship.

Millie Wiskari, accompanied by her husband, Werner, and daughter and son-in-law Sandra and Robert Lukowski, arrived in Kuopio a few hours before the formal opening of her exhibition on September 9. Opening at the same time were other "America Days" exhibitions featuring movie posters, stamps, a painting collection donated by Kuopio's sister city, Minneapolis, and pictures telling the story of the 1638 arrival of Swedes and Finns in America.

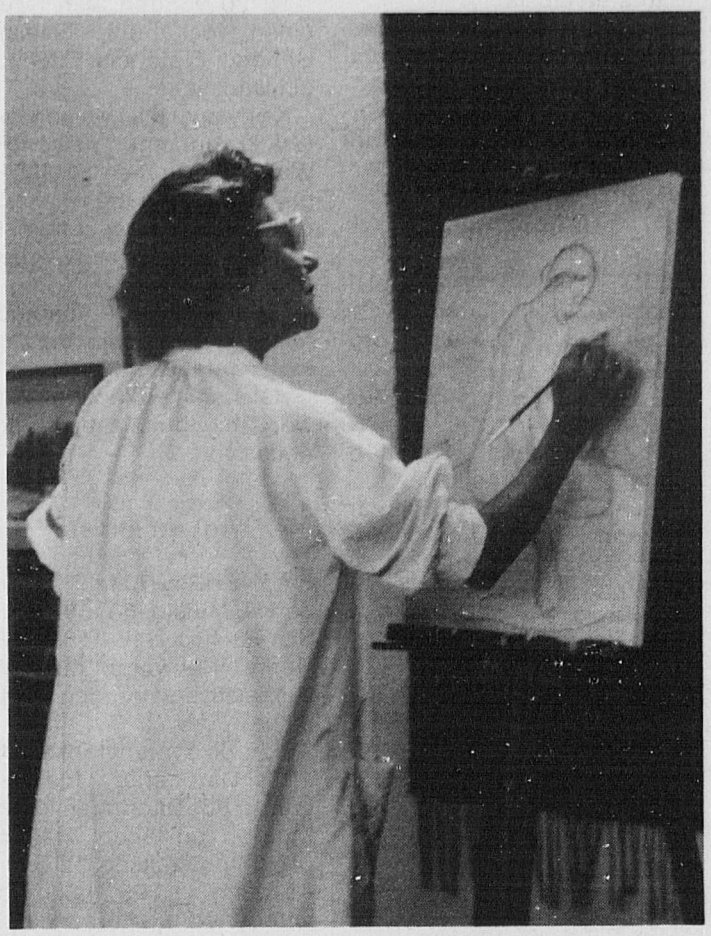
"America Days" celebrations are staged each September in Finland by the League of Finnish-American Societies - in a different city each year. This year it was Kuopio's turn.

A prominent American is invited to speak at the "main event" of the observance as the gala program is called. In 1963, Vice President Lyndon Johnson was the speaker at the observance then held in Helsinki. This year, at the suggestion of the United States State Department, Cliff Robertson, the Oscar- and Emmy-winning actor, was invited. He had previously made similar appearances as a kind of friendship ambassador in several Eastern European countries.

In his speech at the "main event" held at the University of Kuopio on September 10, Mr. Robertson focused on the theme that mankind needs to dream, to dare to soar to heights in life. He paid tribute to the many Finns who had dared, mentioning first Matti Nykänen, the illustrious ski jumper, and going on to Sibelius, Mannerheim, Aalto, Nurmi and many others.

The "main event" was followed by a banquet at Kuopio's new Rivoli Hotel, and the "America Days celebration was brought to a close at a luncheon the next day.

This year's observance was well staged and much enjoyed by all participants, but, as is the case each year, there was room for many others. Several hundred people attended the "main event" program, to which admission was free, but the university auditorium where it was held was only about two-thirds full.

Millie Wiskari painting "Nude on Beach," the last of the paintings she did for the show.

Unlike the similar Finnish-Soviet friendship organization, which has access to much greater funding in Finland, the League of Finnish-American Societies is hampered in its work by skimpy budgets.

The Kuopio "America Days" were publicized in the local newspaper, but very little appeared in newspapers elsewhere in Finland. There was no television coverage of either the "main event" or the banquet, both of which were attended and addressed by the American Ambassador, Rockwell Schnabel. Many people interviewed in Helsinki said they had not even heard of this year's "America Days" in Kuopio.

For the Wiskaris and the Lukowskis, the Kuopio trip was the beginning of a whirlwind 10-day tour. They left Kuopio by rented car on September 11 on a drive through the lake country to Savonlinna for a visit to the historic castle Olavinlinna, then to scenic Punkaharju for much picture-taking and finally to Ummeljoki, south of Kouvola, for a get-together with many relatives.

The following morning, it was off toward Helsinki, with stopovers en route for two more meetings with relatives and the stomach stuffing ("You have to taste everything") that these entail. In Helsinki, they boarded the ferry-cruise ship Finlandia for an overnight trip to Stockholm to give Sandra a look at where she was born and spent her first four years. After nine hours on Swedish soil, they boarded the ship again for the return to Helsinki.

The remaining time in Finland was equally hectic. It included a chance encounter at the open-air market near the Presidential Palace with Cliff Robertson. He immediately pressed artist Millie into service as a model to help him choose a fur hat as a gift for his secretary.

Werner Wiskari

Global and regional economic cooperation - Is there a choice?

Finnish Foreign Trade Minister Pertti Salolainen spoke at the Finnish-American Chamber of Commerce in New York, New York, on Sept. 15. What follows is the text of his talk.

I am pleased to have this opportunity to meet distinguished members of the Finnish-American Chamber of Commerce.

It is of particular pleasure to greet among us Ambassador Richard Seppälä the initial and founding father of this Chamber.

We in Finland appreciate highly the work this organization and all of you have done in promoting trade and economic relations between our two nations. As a universal institution chambers of commerce have a vital role.

It certainly is a privilege for me to be invited here today, especially because we are celebrating the 40th anniversary of the Finnish-American Chamber of Commerce the oldest such chamber in the country.

The purpose of my current visit to the United States is to discuss trade policy developments in Washington. I will also have the opportunity to meet a great number of American and international businessmen.

My mission is to make Finland and her dynamic market economy better known here in the USA.

However, this time there is also a special umbrella under which my trip takes place.

The United States and Finland are celebrating the 350 years of Finnish-American friendship.

In 1638, the Finns joined the first West Europeans to land in the New World. They were carriers of the civilization, which was to give America her foundations, freedom and the rights of the individual human being.

In that time the Finns were, due to the special capabilities they had as forest dwellers, able to show other immigrants skills that helped to penetrate the vast wilderness.

President Reagan visited Finland last May on his way to the summit meeting in Moscow.

Pertti Salolainen

"With the Buy American provisions we do not have a fair chance to compete."

His visit was the first ever of a United States President to a Scandinavian country. By choosing to stop over in Helsinki and by giving a major speech in Finlandia Hall President Reagan provided a powerful boost to the image of Finland.

He declared: "America respects Finland's neutrality, we support Finland's independence."

With these words President Reagan summarized the path of Finland: a path to growth, to stability and wealth, to democracy, to neutrality and to independence.

We feel honoured about these words. We are proud about our history. We remember affectionately the long lasting and exceptional ties that we have had with the United States.

Today United States is the sixth largest trading partner of Finland. Outside Europe it is number one. In general our trade exchanges have been developing quite well.

There are, however, some unresolved trade issues between our countries.

The Buy American provision preventing the United States from buying ice breaking vessels from abroad is one of them. It hits us rather severely.

Finland builds more than 60% of all icebreakers in the world.

We have a great interest in selling these high-tech vessels to the US markets. With the Buy American provisions we do not have a fair chance to compete.

This - in my view - is highly deplorable and - I dare say - difficult to understand in an economic super power - in a country that is forerunner of free trade.

Both our countries participate in the open multilateral trading system of the GATT. Most of the trade policy issues are of a global nature.

The United States does, of course, have a special role in the world economy and trade. The economic developments in the U.S. and her trade policy always have significant world wide repercussions.

In Finland we appreciate the efforts of the U.S. administration to defend free trade and to resist protectionist pressures. You have succeded fairly well.

Turn to **Cooperation** page 10

Year of the Finnish Book

NEW YORK, NY - *Missale Aboense*, Finland's first printed book, 1488, will be on exhibit at the Rare Book and Manuscript Library, Columbia University, Butler Library, 6th floor, West 116th St. & Broadway. Hours: Mon-Fri, 9:00 a.m. - 4:45 p.m.

The book is lent for the exhibition by the Jyväskylä University Library.

The year 1988 is being celebrated as the Year of the Finnish Book. 500 years have passed since the appearance of Finland's first printed book.

This book is the *Missale Aboense*, printed in 1488 in Lubeck by the printer Bartholomeus Ghotan. The printing was ordered by Konrad Bitz, Bishop of Turku and all Finland as it then was. He dated his introduction Turku, 17th August 1488.

The *Missale* was printed both on paper and on parchment, and runs to 550 folio pages. Its typography still competes successfully for a leading place amongst Finnish books.

Bartholomeus Ghotan was one of the most important German printers of missals. He had begun in Magdeburg together with Lukas Brandis, and in 1479 and 1480 had printed the first missals published in Germany. From Magdeburg, Ghotan moved to Lubeck.

Ghotan is connected with Sweden, part of which Finland then was, because he was Sweden's second printer chronologically, working in Stockholm 1486-87. The first had been Johan Snell, 1483-84; he too was from Lubeck.

Ghotan printed in Sweden a number of important liturgical books, and though he returned to Lubeck, he continued to print books for Sweden. One of these books was the *Missale Aboense*.

Another book printed for Finland was also intended for church use. It was a manual for church services (baptism, marriage, burial etc.), the *Manuale seu Exequiole Aboense*. The book was printed in 1522 by Laurentius Stuchs in Halberstadt.

The last Roman Catholic Bishop of Turku, who had ordered the *Manuale Aboense*, was drowned when fleeing for his life during wartime in July 1522; we do not know whether he managed to see the book, published in the same year.

In any case it seems probable that there was not time to take the *Manuale* into use in Finland before the Reformation, in the maelstroem of which Finnish medieval literature disappeared in the 1520s and 1530s; in this way knowledge of the *Manuale's* existence vanished for centuries.

Not until the 1840s was it revealed that a considerable pro portion of Finnish medieval book collections had been preserved - as separate pages and fragments only. The pages of parchment books in particular had been used to make covers and stiffeners for tax ledgers.

Scholars succeeded in gathering as many as 10,000 fragments into a collection containing remnants of at least 1,000 different books. The collection is kept today in Helsinki University Library.

So far there is no detailed analysis of how many fragments are from Sweden and how many from Finland. But in any case it has been possible to ascribe a considerable number as coming from Finland, and from this to conclude that there were entensive and varied collections of literature in Finland during the Middle Ages.

It has also been possible to compile fragments into complete books - among them the *Missale Aboense* and the *Manuale Aboense*.

One of the fundamental ideas of the Reformation was to put the Bible into the language of the common people.

For this purpose Mikael Agricola was sent to Wittenberg in 1536, where he studied under Luther among others.

Agricola created an extensive oeuvre of writings in Finnish - 1500 printed pages have been published.

The first to appear was his primer, *Abckiria*, in 1543, running to three printings.

The *New Testament* appeared in Finnish in 1548, and Agricola managed to publish nearly a quarter of the Old Testament in three volumes (1551-52).

In addition to church manuals, Agricola put together an extensive 877-page prayer book, *Rucouskiria Bibliasta*, which appeared in 1544.

In 1640 Finland's first univer sity was founded in Turku. With the university the first Finnish printing press was set up in 1642.

Up to then a respectable number of books had been printed for Finland, but printing was chiefly done in the capital of the kingdom, Stockholm, and to some extent in Germany and the Baltic countries.

When the first, massive complete Bible in the Finnish language, *BIBLIA*; *Se on*: *Pyhä Ramattu*, was published in 1642, it was still printed in Stockholm, at the famous printing press Heinrich Keyser.

The quantity of literature in Finland did not begin to increase until the latter part of the 18th century. Academic publications chiefly appeared in Latin, but otherwise the dominant language of literature was Swedish.

The proportion of Finnish literature in the annual book production did not reach the level of Swedish-language books until the 1880s.

Today, according to book market statistics, the annual number of books to appear in Finland - with a population of a little under 5 million - is about 8,500; of these some 6,800 are in Finnish and some 600 in Swedish - the rest are in other languages.

During the commemorative year of 1988 there will be two big exhibitions presenting the history of the Finnish book; one of these was opened in February in the old castle of Turku, and the other in August in the National Museum in Helsinki.

In addition to these events there will be a nation-wide program dealing with newer literary themes as well as the old literature.

Interest in these themes has proved lively; this perhaps reflects the fact that Finns are among the most avid book-readers in the world.

In honour of the Year of the Finnish Book, exhibitions and other events are also being organized abroad: In Sweden, Denmark, the Federal Republic of Germany, the German Democratic Republic, the Soviet Union, the USA and elsewhere.

Esko Häkli

Finnish American Club of Saima

FITCHBURG, MASS - For the October 12 FACS meeting program, we are having a talk on "Lifelines" which is a Personal Emergency Response System. It will be given by Dorothy Ronn, Director of Volunteer Services and Lifeline Manager at Heywood Hospital in Gardner, Massachusetts.

Lempi Aalto

Kalenteri

CONNECTICUT

Oct. 1 - Finnish American Heritage Society presents a Finnish-American Friendship Banquet, Tamarack Lodge, Voluntown. Cocktail hour, 6-7 pm, dinner 7 pm, program and dancing. For information and reservations: (203) 376-0224.

Oct. 6 - Cantores Minores, Boys Choir of Helsinki Cathedral, in concert, 8 pm, First Presbyterian Church, 1101 Bedford St., Stanford. Tel: (203) 324-9522.

MARYLAND

Oct. 3 - Cantores Minores in concert, Wilde Lahe High School, 5460 Trumpeter Rd., Columbia. Tel: (301) 964-0589.

Oct. 4 - Cantores Minores in concert, evening, Cathedral of Mary Our Queen, 5300 North Charles St., Baltimore. Tel. (301) 433-8803.

MASSACHUSETTS

Oct. 1 - Dance, 8 pm-midnite, Saima Park, Scott Rd., Fitchburg. Music by Ed Hendela.

Oct. 4 - Finnish Golden Age Club meeting, 2 pm, Fellowship Hall, Elm St. Congregational Church, 264 Elm St., Fitchburg.

Oct. 8 - Dance, 8 pm-midnite, Saima Park, Fitchburg. Music by Hi Lites.

Oct. 9 - Scandinavian Dance, 2-5 pm, Saima Park, Fitchburg. Hambo lessons 2-2:45 pm. Music by Gammal Dans Bandet. Admission $4.00, children free. Refreshments by Revontulet.

Oct. 11 - Finnish Golden Age Club meeting, 2 pm, Elm St. Congregational Church, Fitchburg.

Oct. 12 - Finnish American Club of Saima monthly meeting, 7:30 pm, Saima Park, Fitchburg. Program: Talk on "Lifelines" by Dorothy Ronn, director volunteer Services and Lifeline manager at Heywood Hospital, Gardner.

Oct. 22 - Dance, 8 pm-midnite, Saima Park, Fitchburg. Music by Dori Wells Duo.

MICHIGAN

Sept. 29 - Cantores Minores Concert, Christ Church, 61 Grosse Pointe Boulevard, Grosse Point. Tel. (313) 885-4841.

Oct. 9 - Brunch, 11:30-1:30, Finnish Center, 35200 W. Eight Mile Rd., Farmington Hills.

- Scholarship Awards program, 3 pm, Finnish Center, Farmington Hills.

- Sunday nite supper, 6 pm, Finnish Center, Farmington Hills.

Oct. 15 - Scandinavian Symphony performance, Finnish Center, Farmington Hills.

Oct. 19 - Senior Citizens luncheon, noon, Finnish Center, Farmington Hills.

Oct. 20 - Finnish Club meets, 2 pm, Finnish Center, Farmington Hills.

Oct. 22 - Semi-Annual rummage, pasty & bake sale, 9 am-3pm, Finnish Center, Farmington Hills.

MINNESOTA

Oct. 9 - Exhibit "Art by Design: Reflections of Finland" opens at International Design Center, 100 Second Ave. North, Minneapolis.

NEW YORK

Sept. 14 - Sept. 30 - Sculptures by Finnish artist Timo Solin, Schiller Wapner Gallery, 1 East, 61st Street (corner 5th Ave.) New York. Tel: (212) 758-0329.

Sept. 29-Oct. 11 - Exhibition of *Missale Aboense*, 1488, Finland's first printed book, Rare Book and Manuscript Library, Columbia University Butler Library, 6th floor, West 116th St. and Broadway, New York. Tel. (212) 280-2231.

Oct. 7 - Cantores Minores concert, evening, Manhasset Congregational Church, 1845 Northern Blvd., Manhasset. As of Sept. 8, this performance is "tentative" according to the Press and Cultural office of the New York Consulate General. Call them at (212) 832-6550 for further info.

Oct. 9 - Cantores Minores concert, 3 pm, St. Bartholomew's Church, Park Ave. at 50th St., New York.

OHIO

Sept. 30 - Performance of Cantores Minores is tentatively scheduled for Cleveland. Contact the Consulate General of Finland/New York at (212) 832-6550 for further info.

PENNSYLVANIA

Oct. 5 - Cantores Minores concert, evening, St. Luke's Lutheran Church, Valley Forge & Conestoga Rds. Devon. Tel: (215) 688-0122.

WASHINGTON, DC

Oct. 2 - Cantores Minores concert, 4 pm, Washington National Cathedral. For more info, contact Embassy of Finland, tel. (202) 363-2430.

All programs subject to change

Exchange Rate

1 Finnish mark=$0.2280
$1 US =4.385 Finnish marks
As of August 23

Personals

Young Finnish-American college educated man seeks the company of a Protestant 25-30 year old female in good health and interested in outdoor activities. Respond in care of Raivaaja, att. TR, P.O. Box 600, Fitchburg, MA 01420.

Mack Stephenson Funeral Home

1004 S. DIXIE HWY. - LANTANA, FL 33462
Tel. 582-4124
David Jarvi
Funeral Director
Puhumme Suomea

FOSTER
INSURANCE AGENCY INC.
4 Central Street
Ashburnham, MA 01430
Telephone: 827-5909

Smith Funeral Home, Inc.
Elden E. Bjurling
Steven A. Palmer
Directors
69 Vernon St., Gardner, MA
Tel.: 632-0377

Finnish American history uncovered

FITCHBURG, MASS – It didn't contain riches like the tomb of an Egyptian pharoah.

But it wasn't empty like Al Capone's purported secret vault.

Last Thursday, September 22, the cornerstone of old Saima Hall was removed, revealing the box which, according to the *Raivaaja* in 1906, was put into place on January 21, 1906, by Jacob Rajala, one of the founding members of Saima Society.

The copper box, about the size of a cigar box, was then deftly opened by Eino Schwartz. Although now retired, Schwartz showed he had not forgotten his metal working skills as he smoothly cut off the end of the box with a borrowed hack saw.

Leasa Davis, director of the Fitchburg Community Development Corp. (CDC), the organization which is renovating the hall into temporary housing for pregnant teenagers, then let Jonathan Ratila, business manager of Raivaaja Publishing Company, remove the contents of the box.

Revealed was a copy of the January 31, 1905, issue of *Raivaaja* (the first issue published), as well as the issues of January 16, 1905, and January 18, 1906.

In addition, there was a copy of *The Worker* dated January 20, 1906, published by the Socialist Co-operative Publishing Association in New York. It was an English language organ of the Socialist Party.

Also included was a manuscript history of Saima Society by Jacob Rajala, dated Feb. 12, 1905; a list of Saima members (148 as of January 1906); a series of pages entitled "Nimilista" containing the names of those who had donated to the building fund (these pages also listed the members of the Saima Hall building committee: H. Pihlaja, chairman; J. Honkonen, secretary; Wm. Oksanen, Jacob Rajala, H. Puolakka, Paavo Siren, A. Markkanen, V. Haataja, and Antero Ahde).

The items found in the box were almost identical to those named in the 1906 *RAIVAAJA* and Fitchburg *Sentinel* stories about the laying of the cornerstone.

The only thing not there that was supposed to be there according to the old newspaper accounts was a copy of "Ismi", Saima Society's handwritten newsletter. That is unfortunate because no other copy is known to exist.

All the papers taken from the box were damp due to years of condensation. They were placed in the custody of Eleanora F. West, director of the Fitchburg Historical Society, who has dried them out and will be placing them in protective coverings.

Ratila was instrumental in getting the Saima Hall time capsule opened.

During research for his college history papers about the Finns in Fitchburg, he found references in 1906 newspapers to the fact that there had been a box of material placed under the Saima Hall cornerstone.

"This fact was not forgotten shortly after 1906, either," Ratila explains. "After the hall was sold by Saima in 1957, a commemorative plate of the hall was issued. On the back of this plate was mention of the box under the cornerstone."

Until recently the Saima Hall building was in terrible condition and it looked like it was doomed to destruction. Ratila was waiting for the time when the structure might be torn down; then it might be possible to salvage the box under the cornerstone.

However the CDC intervened with their plans to renovate the building.

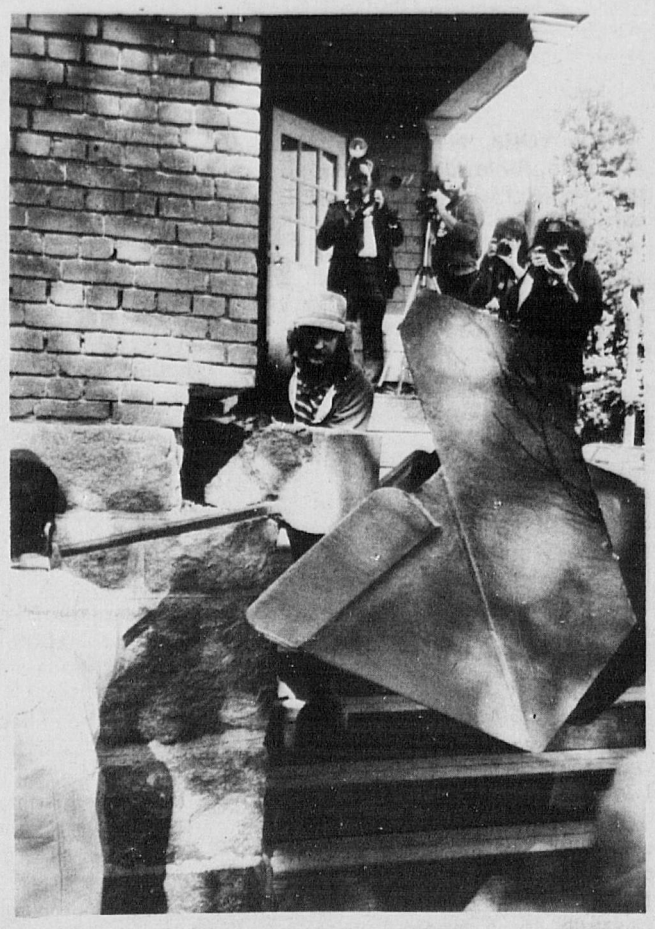
"When Leasa Davis of the CDC came to Raivaaja looking for information regarding the hall I told her about the cornerstone," says Ratila. "I also mentioned how exciting and important for present and future historians that the cornerstone be removed and the contents of the box preserved.

"The Finnish community of Fitchburg - and anyone interested in the history of the early Finns here - owe a great deal to Leasa Davis and the CDC," adds Ratila. "To their credit, they were receptive to my idea of opening the cornerstone.

"While the material in the cornerstone may have no monetary value, it is of great historical value. Opening it at this time is quite appropriate," Ratila continues.

"The building has changed its function and so it has a new life. "And, 82 years after Jacob Rajala mortered the stone into place there are still people alive who remember him and his contemporaries. There is meaning in old papers for these people and for those who are interested in Finnish American history.

"It's better for us to have this material available for research rather than hidden away under a stone" concludes Ratila.

Photographers take aim as the cornerstone is eased into a front end loader. Related photos on pages 12 & 13.

Cooperation *continued from page 8*

The recently adopted Trade Bill seems, however, to be, at least potentially, more protectionist than its predecessor.

We must fight against unfair trading practices. That is clear.

But what bothers us is that the bill leaves it to the US discretion to define the unfair practices. There is a chance that commonly agreed criteria and procedures of the GATT could be circumvented.

Finland is one of those of America's trading partners hoping that the new US administration will consistently defend free trade and apply the Trade Bill accordingly.

As you know there are just now important regional integration processes under way both here in North America, in Europe and also - although less pronounced - in the Pacific Rim.

The topic of my speech is "Global and regional economic cooperation - is there a choice?"

I believe, no. There is not. Both are vital, indispensable and they complement each other.

However, there are quite a number of pessimists, who find that global and regional cooperation are contradictory to each other. They think that the regional is overtaking the global.

I do not share this view. But I do share the concern behind their thinking. We must indeed refrain from creating a "Fortress Europe" or "Fortress America."

The best way to secure that regional developments feed positive impulses to global liberalization is the successful conclusion of the GATT's Uruguay Round. These negotiations are now approaching their mid-term review. That is done at a Ministerial meeting next December in Montreal

I am also participating in these negotiations. It is essential that the Montreal meeting gives political support to and maintains the momentum of these negotiations.

Governments must now avoid any confrontation in the trade area. Inward looking policies do not solve the problems.

In elaborating my view, that there is no choice between global and regional cooperation, I will focus on the European integration.

The EC countries have decided to build a genuine internal market by 1993. The six EFTA countries, Finland, Austria, Iceland, Norway, Sweden and Switzerland are cooperating closely with the EC with a view of creating something we call the EES, European Economic Space. It would mean a more uniform market of 18 West-European countries and of altogether some 360 million consumers.

The aim of these talks is more far-reaching than what is possible for the final being in the GATT context. There must be a possibility to go farther and to advance faster in a regional context than at a global level. GATT rules do not hinder this. But we must secure that regional developments are compatible with the global liberalization.

Through global cooperation in the GATT we can avoid Europe and America drifting apart from each other and their other trading partners.

For us in Finland regional integration is not an end in itself. It contributes to global liberalization and creates trade opportunities on a wider basis.

The industrialized countries are now simultaneously engaged both in major regional and global liberalization exercises. They have done that before, and succeeded. I am convinced that they are able to succeed again.

TO BE CONTINUED

Articles for sale

Blue-Print Files, File Cabinets, Desks, Workbenches, Office Tables, Drafting Tables, Metal Shelving, Office Safes, Storage Bins, Blue Print Machine. Risons 253 Main St. (Rt. 121A) Plaistow, N.H. 1-603-382-5671.

Scandinavian Dance

Sunday, October 9 2 - 5 pm.

Saima Park

Hambo lessons 2 - 2:45

Music by Gammal Dans Bandet

Admission $4.00, includes refreshments by *Revontulet*
Children free

COME DANCE LEARN WATCH ENJOY

Eino Friberg's translation of

THE KALEVALA

Epic of the Finnish People

Illustrated by Björn Landström

408 pages • 81 illustrations

Order from:
RAIVAAJA Publishing Company
P.O. Box 600
Fitchburg, MA 01420-0600

Price: $45.00 plus $2.50 for postage and handling
(Mass. residents add $2.25 state sales tax)

Please forward book(s) to:

Name _____

Address _____

City _____ State _____ Zip _____

Enclosed is my check for $ _____
Payable to RAIVAAJA PUBLISHING COMPANY

Etelänavalta irronnut valtava jäävuori

Maapalloa uhkaava kasvihuoneilmiö on ehkä saanut Eurooppaa ja Pohjois-Amerikkaa koetelleen hellekesän jälkeen uuden todisteen siitä mihin olemme menossa.

Etelänapamantereelta on - kuten suomalainen Tieteen Kuvalehti (elokuu 1988) kertoo - "kaikessa hiljaisuudessa irronnut Saimaan, Päijänteen ja Inarinjärven kokoinen jäävuori".

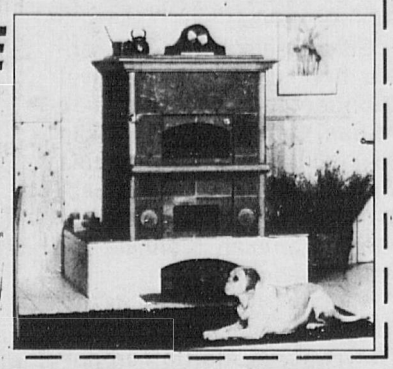
Jäävuori lähti karkuteille Rossininmeren rannikolta, paikasta jossa monet Antarktista tutkineet retkikunnat ovat lähteneet tutkimaan jäätikköä. Tulevia seikkailijoita varten kartat on nyt piirrettävä uudelleen.

Irronnut jäävuori on yli 160 kilometrin pituinen ja noin 40 kilometrin levyinen. Normaalisti Etelänapamantereen rannikoilta lähtee uiskentelemaan vuosittain jäitä 75 prosenttia vähemmän.

Jättimäistä jäävuorta seurataan nyt sateliittien avulla eikä Titanicin tapaisen onnettomuuden vaaraa siksi ole odotettavissa.

SOAPSTONE

Lähettäkää minulle korvauksetta TuliKivi -lehti 1988.
NIMI _____
OSOITE _____
PUHELIN _____

TULIKIVI
The New Alberene Stone Company Inc.
P.O. Box 300, Schuyler, Virginia 22969 USA
tel. 804-831-2328, 804-831-2677

Marmorisia ja graniittisia hautakiviä
BOLSTER Monumental Works
JOHN A. PRATT, omistaja
Route 26, Oxford, Maine
Puh. Norway 743-2673

Holden, Mass.

Irja ja Sulo Haynes viettivät äskettäin kultahäitään. Pariskunnan tytär Susan, joka asuu Bostonin ulkopuolella Brightonissa, vei vanhempansa juhlaillallisille Antony's Pier 4 ravintolaan Bostoniin merkkipäivää viettämään.

Haynes'it viettävät nyt eläkeläispäiviä monine harrastuksineen. He osallistuvat aktiivisesti suomalaistoimintaan kuuluen mm. Finnish American Club of Rutland seuraan, Finnish American Club of Saimaan ja Finnish Cultural Centeriin.

Ennen eläkkeelle siirtymistä Irja työskenteli Worcesterin koulujen ylitarkastajan konttorissa. Sulo toimi Horne and Hastings firmassa kiinteistövälittäjänä.

Pastori Kukko vihki gardnerilaisen Sulo Haynes'in ja hubbardstonilaisen Irja Rivinojan syysk. 17, 1938 Hubbardstonissa.

Uusi laki suojelee eläkeläisiä

BOSTON - Kuvernööri Michael S. Dukakis allekirjoitti kesäk. 15. p:nä kolme osavaltion eläkeläisiä ja invalideja suojelevaa lakia.

Lait allekirjoitettiin Massachusetts Silver Haired Legistature (SHL) eli harmaatukkaisten lainlaatijakunnan aloitteesta.

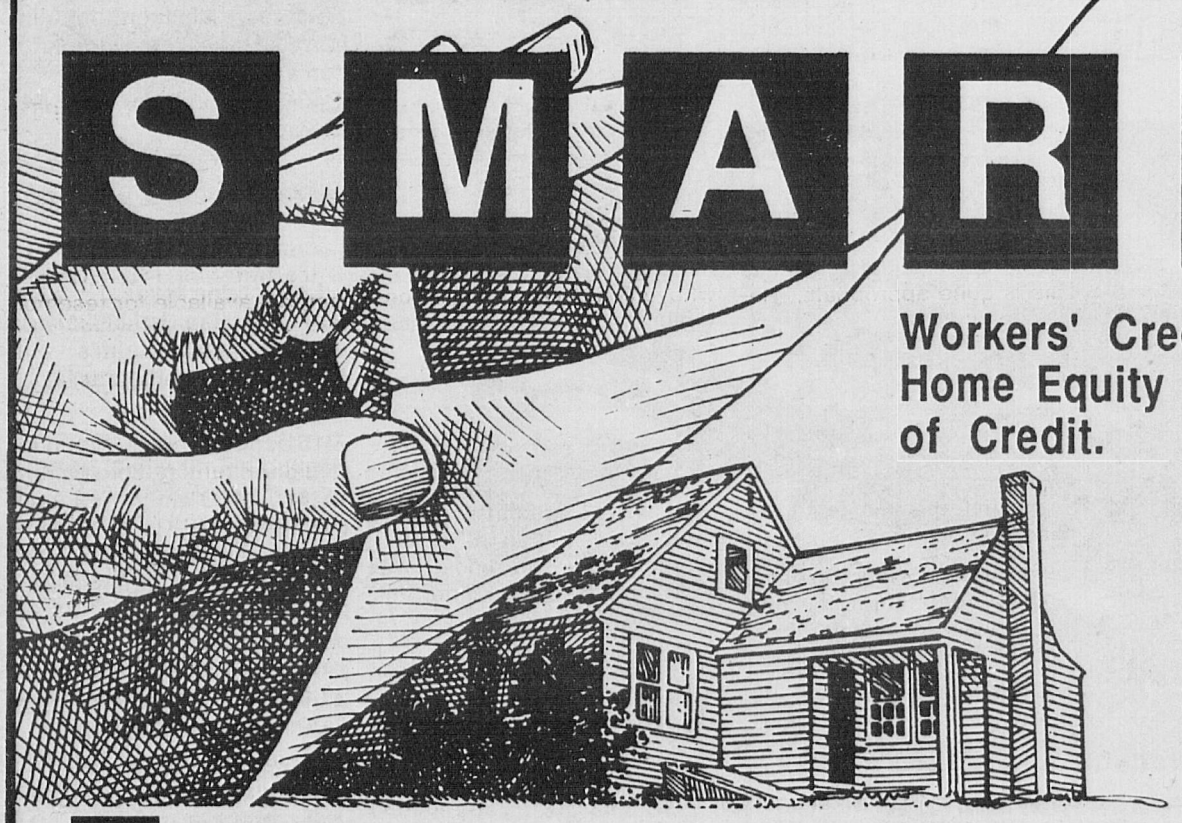
Yksi laista koskee erityistä kodinomistuksen suojelua. Lain alaisuudessa yli 65-vuotiaiden ja henkisesti tai fyysisesti kyvyttömien henkilöiden kodit on turvattu $150,000 edestä haltuunottotuomio-tapauksissa.

Ainoa mitä heidän tulee tehdä, on anoa tätä suojelua kotikuntansa Registry of Deeds virastossa. Maksu on vain $10.00.

Laki astuu voimaan lokak. 2. päivänä. Massan valtion lisäksi vain Kalifornian osavaltiossa on samanlainen eläkeläisten kiinteistöä suojeleva laki.

Suojelulain alaisuudessa henkilö voi menettää kotinsa vain siinä tapauksessa, että hän on jättänyt joko federaaliset, valtiolliset tai paikalliset veronsa tai pankin kiinteistölainansa maksamatta.

GET S M A R T

Workers' Credit Union Home Equity Line of Credit.

S ave hundreds of dollars. No closing costs, No points, No credit report fee.

M aximize your tax deduction up to one hundred percent.

A ctively manage your finances and plan with confidence.

R espond to your financial needs with a revolving line of credit.

T ake full advantage of lower interest rates.

In Touch with You SM

Workers' Credit Union will accept applications for Home Equity Loans on 1-4 family owner and non owner occupied dwellings in Massachuetts

GET SMART CALL WCU

- 815 Main St., Fitchburg 345-1021
- 40 Fairmount St., Fitchburg 343-5810
- 313 Pleasant St., Gardner 632-9200
- 12 N. Main St., Orange 544-2188

Your Equal Opportunity Lender

Vauvauutisia

Tyttö, Stephanie Eileen, painaen kuusi paunaa 15½ unssia, syntyi äskettäin Worcester Memorial sairaalassa Worcester, MA, Susan (Kirkman) ja Brian Perkinsille, Baldwinville Road, South Royalston, MA.

Isovanhemmat ovat Mr. ja Mrs. Wayne Kirkman, South Royalston ja Mr. ja Mrs. Frederick H. Perkins Jr., Uncasville, CT. Isoisovanhemmat ovat Mrs. Ernest Lacasse ja Mr. ja Mrs. Frederick H. Perkins, Uncasville.

MOODY'S DINER
and
CABINS
Erikoisia päivällisiä
Curb- palvelus
KOTITEKOISET LEIVOKSET
WALDOBORO, MAINE

NIPPA SAUNAKIUKAITA
Laatuvalmistetta sitten 1930
Nippa Supreme huoneenlämmittäjiä, Nippa Energy-Maid keskuslämmityslaitteita, Nippa Wildfire Campstoves, saunakiukaita ja saunan tarpeita.
Nopea toimitus
Bruce Mfg. Inc. P.O. Box 213
Bruce Crossing, MI 49912
(906) 827-3906
Jälleen myymiä halutaan

Tulevia tilaisuuksia

Suomalainen Kultaisen Iän Kerho kokoontuu tiistaisin klo 2 ip. Elm St. Lähetyskirkon seurakuntasalissa, 264 Elm St., Fitchburg.

★

Tanssit Saiman Puistossa lauantaina, lokak. 1. p:nä klo 8 - 12 yöllä. Ed Hendela takaa tahdin. Järjestäjä FACS. Kaikki tervetulleita!

★

Skandinaaviset tanssit sunnuntaina, lokak. 9. p:nä klo 2-5 iltap. Saiman Puistossa. Hambon opetusta 2-2:45. Gammal Dans Bandet soittaa. Revontulet huolehtivat virvokkeista, mitkä sisältyvät $4.00 sisäänpääsymaksuun. Lapset ilmaiseksi. Kaikki mukaan!

★

Fitchburg ja ympäristö

Kultaisen Iän Kerho

Suomalainen Kultaisen Iän Kerho kokoontui tiistaina, syysk. 20. p:nä Elm St. Lähetyskirkon seurakuntasalissa, 264 Elm St., Fitchburg.

Kokous pääsi alkuun presidentti Anton Nopasen toivottamalla kaikki tervetulleiksi.

Ethel Anntosen säestäessä pianolla laulettiin "America" ja "Maamme" laulut, minkä jälkeen sihteeri Irene Vilakari luki edellisen kokouksen pöytäkirjan, mikä hyväksyttiin yksimielisesti.

Vieno Rantala kertoi puhelleensa Hilma Leppäsen kanssa, joka on toipumassa jalkaleikkauksesta. Aili Johnson puolestaan kertoi Sylvi Santalahden seurassa vierailleensa Taimi Jokisen ja Jenny Aaltosen luona Birchwood Manor hoitokodissa.

Suurkiitokset Mr. ja Mrs. Lauri Jokiselle $10.00 lahjasta ja Aili Johnsonille $20.00 lahjastaan, minkä hän antoi syntymäpäivänsä johdosta.

"Happy Birthday" laulettiin syysk. 22. p:nä syntymäpäiväänsä viettäneen Sirkka Tastulan kunniaksi.

Ohjelman juontaja Vieno Rantala esitteli sitten Wäinö Berkiön, joka viihdytti ripeällä hanurisikermällä - kaikkien jalat varmasti tanssivat musiikin tahdissa!

Mrs. Rantala luki rakkauden reseptin, mitä seurasi Martta Toropaisen lukuhetki.

Ethel Anttonen kertoi Booster klubin mysteerimatkasta, minkä jälkeen hän lauloi useita sävellyksiä säestäen samalla itseään pianolla.

Alma Duly luki humoristisen pakinan.

Ohjelma päättyi Mr. Nopasen yksinlaulun ja yhteislaulun merkeissä.

Sitten saatiinkin nauttia kahvia herkkuineen, joita olivat tuoneet seuraavat henkilöt: Miriam Orava ja Helvi Misslin toivat kumpikin kakun; Lula Björkakka ja Henni Lappalainen toivat voileipiä ja Vieno Rantalan tuomisia olivat kukkaset ja keksit.

Miriam Orava huolehti tarjoilusta. Apunaan hänellä oli Helvi Misslin, Martta Toropainen ja Henni Lappalainen.

Tavataanhan taas tiistai-iltapäivällä kello 2!

Aikakapselissa suomalaisia aarteita

FITCHBURG - Viime viikon torstai oli merkittävä päivä alueen suomalaisyhteisölle. Se oli päivä, jolloin vanhan Saima haalin kulmakiveen upotetun aikakapselin on määrä näyttää sisältönsä nykypolville.

Noin kolmikymmenpäinen katsojajoukko oli saapunut seuraamaan toimitusta kirkkaassa aamuauringossa kuulaana syyspäivänä.

Työläisten siirtäessä kulmakiveä traktorin avulla seinältä jalkakäytävälle yksi ja toinen koetti arvailla aikakapselin sisältöä. Vanhat kolikot ja muut mahdolliset aikakauden aarteet olivat arvailun kohteena.

Pieni kuparinen laatikko sisälsi kolme Raivaajaa: tammik. 31, 1905 painetun ensimmäisen numeron, helmik. 16, 1905 numeron ja aikakapselin sulkemisviikon numeron tammik. 18, 1906.

Sisältä löytyi myös tammik. 20, 1906 julkaistu englanninkielinen The Worker sanomalehti, mikä oli New Yorkissa painettu sosialistisen puolueen äänenkantaja.

Mukana oli myös Saiman jäsenlista, 148 vuoden 1906 tammikuussa.

Eino Schwartz sahaamassa kuparista aikakapselia auki CDC:n hallintovirkailijan Leasa Davisin auttamana.

Papereiden joukossa oli lisäksi Jacob Rajalan kirjoittama Saima Seuran 10-vuotishistoria sekä rakennusrahastoon lahjoittaneiden nimilista.

Rakennuskomitea koostui seuraavista henkilöistä: H. Pih-

jatkuu seuraavalla sivulla

Kirkollisia

Bethel-Seurakunta

Suomen kielinen radiohartaus *Hyvät Uutiset* lähetetään joka sunnuntaiaamu asemalta WEIM 1280 Fitchburg, klo 8:45.

Yleinen (suomen kielinen) jumalanpalvelus pidetään sunnuntaina klo 2 ip. Elm Street Lähetyskirkossa, 264 Elm St., Fitchburg.

Seurakunnan pastorina toimii Taimo Majalahti, puh. 345-4264.

Erikoistilaisuuksista ilmoitetaan tarvittaessa.

Elm St. Lähetysseurakunta

Sunnuntaina, lokak. 2 p., klo 8:30 aam. radiohartaus *New Life* asemalta WEIM 1280 Fitchburg. Jumalanpalvelus klo 9:30 aam. pastori David Forry saarnaa. Klo 10:30 kahvi- ja mehutarjoilu. Klo 10:45 ap. Pyhäkoulu kaikenikäisille.

Tiistaina, lokak. 4 p., klo 7:00 ill. aikuisten kuorohartaus. Klo 7:30 viikkoillan hartaustilaisuus.

Suomen kielinen puhelinhartaus kaikkina vuorokauden aikoina numerosta: (617) -343-8118. Evankelista Kerttu Kopsala.

Messiah Luterilainen seurakunta

Lauantaina, lokak. 1 p., klo 8 aam. - 4 iltap. leikki-ikäisten autojen pesu Lahti's autkaupassa Leominsterissä.

Sunnuntaina, lokak. 2 p., klo 7:45 aam. suomenkielinen luterilainen tunti radioasemalta WCMX 1000 am. Klo 9 aam. rukoushetki. Klo 9:15 sunnuntaikoulu ja Raamattutunti. Klo 9:30 korkeakoululaisten Raamattutunti. Klo 10:30 englanninkielinen jumalanpalvelus. Klo 5:00 iltap. budjettikomitea kokoontuu. Klo 6:00 neuvoston kokous.

Manantaina, lokak. 3 p., rukousryhmä kokoontuu Bill & Judy Richardin kodissa, 16 Nichols St.

Tiistaina, lokak. 4 p., klo 7:30 suomalaisten naisten kokous.

For Sale

Mobile home for sale. Wayside Mobile Home, Clark Road, Lot 28, Shirley, MA. 2 bedrooms. Very nice park, mostly elderly. See park owner.

Järjestämme matkoja Floridaan ja Suomeen ja minne tahansa maailmassa

Puhumme suomea

GIT MATKATOIMISTO

69 Main St. Leominster Puh. 537-4536

Tanssit

Saiman Puistossa

Lauantaina, lokak. 1. p:nä klo 8 - 12 yöllä

Ed Hendela soittaa

Kaikki tervetulleita!

Finnish American Club of Rutland

JOYCE I. HANNULA CFP

Personal Financial Planner

79 East Rd. P.O. Box 500 Westminster, MA 01473

874-0629 or 832-6368

IDS

LYDON & HAASE CO.

209 Fulton St., Norwood, Mass. 02062 Ph. 769-0719

KAIKENLAISIA PUTKITÖITÄ ja LÄMMITYSLAITTEITA

Kylpyhuoneita ja keittiöitä uudistetaan - Talouskoneita, Amana jääkaappeja ja pakastimia, Kitchenaid astianpesukoneita

Kaikenlaisia vakuutuksia . . . . Puhutaan Suomea

NIEMI INSURANCE AGENCY, INC.

135 Main Street, P.O. Box 449 Westminster, MA
Välitetään myös kiinteistöjä Puhelin 874-2921

Henry J. LeBlanc Insurance Agency, Inc.

Täydellinen vakuutuspalvelu
KIINTEISTÖ - IRTAIMISTO
KODINOMISTAJIEN
AUTO - PALO - HENKIVAKUUTUKSIA

376 Summer St. Fitchburg, MA Puh. 343-4853 Eino E. Niinimäki

71 Main St. Westminster, MA Puh. 874-5323 Glenn E. Niinimäki Kevin D. Nivala

SUOMEA PUHUVIA VIRKAILIJOITA

AIKAKAPSELISSA . . .
jatkoa edelliseltä sivulta

laja, esimies, J. Honkanen, kirjuri, Wm. Oksanen, Jacob Rajala, H. Puolakka, Paavo Siren, A. Markkanen, V. Haataja ja Antero Ahde.

Aikakapseli upotettiin rakennuksen, 4 Leighton St., kulmakiveen tammik. 21, 1906. Seremoniaa kuvaavassa Raivaajan artikkelissa mainittiin kapselin sisältävän yllamainittujen papereiden lisäksi käsinkirjoitetun ISMI -sanomalehden. Sitä ei kuitenkaan laatikosta löytynyt.

Community Development Corporation of Fitchburg (CDC) on korjaamassa vanhaa Saima haalia teini-ikäisten äitien ensiapukodiksi.

Paikallinen historijoitsija ja suomalaisuuden asiantuntija Jonathan Ratila Kertoi CDC:n hallintojohtajalle Leasa Davisille rakennuksen kulmakiveen upotetusta aikakapselista.

Ratila piti kapselin avaamista oikeana toimenpiteenä, koska sen sisällöllä on historiallinen merkitys alueella yhä asuville amerikansuomalaisille. Nimet ovat monille vielä tuttuja.

Saiman 10-vuotishistoria tullaan kääntämään englanniksi, jotta se voidaan lukea rakennuksen vihkimisseremonioiden yhteydessä.

Davisin mukaan suunnitelmiin kuuluu uuden aikakapselin täyttäminen tässä tilaisuudessa. Hän sanoi tuleville sukupolville jätettävän sanoman rakennuksen historiasta ja toimista.

Davis esitteli kunnostustöiden alla olevaa rakennusta kaikille halukkaille. Kolmikerroksisessa rakennuksessa tulee olemaan 12 erillistä 2-makuuhuoneen asuntoa. Lisäksi valvojan oma erillinen asunto. Keittiö ja ruokailutilat ovat yhteiset, mutta jokaisessa asunnossa on oma mikrouuni välipalojen valmistukseen. Pyykinpesu ja leikkitilat ovat myös yhteiset.

Tutustujien joukossa olivat myös Miriam Lehto Leominsteristä ja Toini Laakso Fitchburgista. Kumpikin vietti suuren osan lapsuusvuosistaan rakennuksessa ja kommentoivat muutoksista.

Laakso sanoi ulkopuolen olleen ainoan merkin siitä, että kysymyksessä oli sama Saima haali, missä hänellä oli tapana käydä lapsena mm. pyhäkoulussa.

Lehto puolestaan muisteli haikeana kaikkia niitä teatteriesityksiä, joissa hän oli mukana. Hän sanoi Saiman näyttämön olleen yhden parhaista.

Uusissa tiloissa näyttämö on jaettu kahdeksi eri kerrokseksi, jotta rakennukseen saatiin mahtumaan useampia asuntoja.

Muistot olivat mukavia, mieltä lämmittäviä. Mutta Laakso ja Lehto olivat mielissään siitä, että rakennus on otettu jälleen käyttöön.

Toini Laakso (vasemmalta) ja Miriam Lehto olivat kiinnostuneita näkemään entisen Saima haalin kunnostetut sisätilat. Leasa Davis toimi oppaana.

CDC:n Leasa Davis ja historijoitsija Jonathan Ratila tutkimassa aikakapselin sisältöä.

Uutispaloja

Finnish American Club of Saiman lokakuun kokouksen ohjelmana on luento aiheesta "Lifelines", henkiklökohtaisesta hätäjärjestelmästä.

Luennoitsijana toimii Dorothy Ronn, joka on Heywood Memorial sairaalan vapaaehtoispalvelujen hallintojohtaja ja Lifeline -osaston johtaja.

★

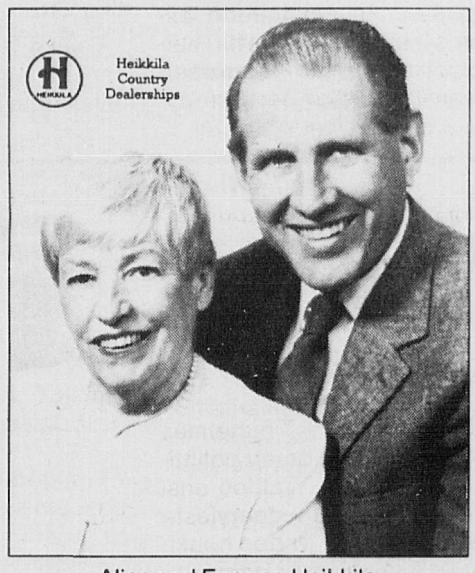
Fitchburgin Bethel-seurakunnalla on ilo ilmoittaa, että saamme vieraita Torontosta. Evankelista Raimo Silegren ja Veikko Hokkanen ovat keskuudessamme lokakuun ensimmäisenä viikonloppuna.

Tervetuloa, suomalaiset, läheltä ja kauempaakin, kuulemaan näiden veljien todistuksia ja laulua sekä hanurinsoittoa, sillä Raimo on myös haitarinsoittaja.

Kokoukset ovat Fitchburgissa Elm Streetin Lähetyskirkossa lauantaina, lokakuun 1. p:nä klo 6 ill. ja sunnuntaina, lokak. 2. p:nä klo 2 iltapäivällä.

Lauantai-iltana nähdään mahdollisesti myös filmi. Sunnuntaina tarjoamme kirkkokahvit tilaisuuden päätteeksi. Minä iloitsin kun minulle sanottiin: "Menkäämme Herran huoneeseen". Ps. 122:1.

Visit a Heikkila Country Dealership for New England's Lowest Prices!

Alice and Eugene Heikkila

You Pay Less Because Our Country Costs are Less:

OVER 600 NEW AND USED CARS AND TRUCKS AVAILABLE

Sales • Leasing • Rentals • Financing • Top Trade Allowances • Factory-Trained Service

LUNENBURG FORD
39 Mass. Ave.—Rte. 2A—Lunenburg
345-1011

LUNENBURG ISUZU
39 Mass. Ave.—Rte. 2A—Lunenburg
345-1011

LUNENBURG YUGO
AND FORD USED CAR ANNEX
525 John Fitch Hwy., Fitchburg • 345-2508

NORTH-END SUBARU/MAZDA
Rte. 13, Lunenburg
582-4911

NORTH-END USED CAR CENTER
Jct. of Rte. 13 and Rte. 2A, Lunenburg
345-1363

HUHTALA OIL CO.
MAIN STREET, EAST TEMPLETON

Low competitive prices

FUEL OIL
CASH ON DELIVERY
or within 10 Days
with established credit
MINIMUM 150 GALLONS

FULL SERVICE 632 1221

CASH ON DELIVERY 632-1226

24-HOUR BURNER SERVICE
Dependability for over 40 YEARS

Our 3rd Generation
LOCALLY OWNED
Automatic Delivery is the same price as cash
Minimum 150 Gallons
11 Licensed Technicians
New Customers Welcomed
Our service area is from North Rutland to Orange

Suomen uutisia

Holkeri Neuvostoliitossa

Suomen pääministeri Harri Holkeri on kotiutunut Neuvostoliiton matkaltaan, minkä epävirallisuutta tai virallisuutta on puitu Suomen lehdistössä. Holkeri itse ei pidä kysymystä tärkeänä.

Kohtelu Kremlissä ja tiedotusvälineissä oli virallisen valtiovierailun tasoa. Moskovan television uutisissa vierailulle ja sen yhteydessä käydyille neuvotteluille annettiin runsaasti aikaa. Joidenkin neuvostolehtien spekulointien mukaan Holkerilla on edessään kenties vielä vaativampia valtiollisia tehtäviä.

Arvelut siitä, että vierailu ei voi olla "virallinen", ennen kuin pääsihteeri **Mihail Gorbatshov** on käynyt Suomessa, Holkeri sivuutti vanhalla Kekkos-sitaatilla "talo elää tavallaan, vieras käypi ajallaan".

Monista muista valtiollisen tason vierailuista Holkerin vierailu poikkesi valtavasti. Ainakin niissä tilanteissa, joissa lehdistö oli päässyt seuraamaan vierailun kulkua, urheilullisen pääministerin askel oli niin vetävä, että heikompikuntoisilla seurueen jäsenillä oli ollut perässä pysymistä.

Kellot soivat Kremlissä

Ensimmäisen vierailupäivän protokollaosa alkoi Punaisella torilla missä Holkeri laski kauniissa auringonpaisteessa seppeleen Leninin mausoleumille ja vietti hiljaisen hetken neuvostokommunismin isän muistomerkin äärellä.

Tilaisuuden ajoitus oli sekunnin tarkka, Kremlin kellot alkoivat soida samalla hetkellä kun Suomen kokoomuslainen pääministeri kumarsi päänsä Leninille.

Seppeleenlaskun jälkeen Korkeimman neuvoston puhemiehistön puheenjohtaja **Andrei Gromyko** otti Holkerin vastaan. Tilaisuuden alussa Gromyko arveli, että kuvaajat ovat tyytyväisiä vasta kun ovat saaneet filminsä loppuun. Kapitalistisesta Suomesta tullut vieras totesi, että filmi on halpaa. Kuvaajat ja toimittajat ohjattiin pois ja keskustelut alkoivat.

Vaikka Gromykon tapaaminen oli ennen kaikkea kohteliaisuusvierailu, esillä oli otettu tärkeitä sekä kahdenvälisiä että kansainvälisiä kysymyksiä. Presidentti Gromyko oli osoittanut erityistä kiinnostusta ekologisia kysymyksiä sekä ympäristökysymyksiä kohtaan.

TN-jäsenyydelle tuki Gromykolta

Holkeri oli ottanut keskustelussa esiin myös Suomen toiveen saada tukea Suomen jäsenyydelle YK:n turvallisuusneuvostossa. Gromyko oli arvellut, että Suomi on nyt oikealla paikalla jonossa. Paikkaa ei hänen mielestään pidä antaa muille.

Välttämättä Neuvostoliiton tuki hankkeelle ei kovin paljon merkitse, mikäli asia päätetään vasta YK:n yleiskokouksen avoimessa äänestyksessä, jossa jokaisella maalla on yksi ääni.

Pääsihteeri Gorbatshovin vierailu ei ollut keskustelussa esillä. Suurvaltasuhteissa Gromyko oli vakuuttanut olevansa yhä optimisti. Tuli Yhdysvaltain presidentiksi kuka tahansa, Neuvostoliitto tulisi työskentelemään joka päivä suurvaltasuhteiden puolesta.

Tapaamisen jälkeen Holkeri seurueineen tutustui Kremlin nähtävyyksiin. Iltapäivällä matka jatkui Vnukovan lentokentältä kohti Tashkentia. Maaseutukierroksella tutustuttiin Uzbekistanin taiteeseen, viininviljelyyn ja arkkitehtuuriin.

Gorbatshovilainen meno vallitsee tätänykyä myös uzbekistanilaisella viininviljelystilalla, joten pääministeri Harri Holkeri (toinen oikealta) sai tyytyä lähinnä viinirypäleiden maisteluun.

Puhemies Ahteelle poliittinen sihteeri

Eduskunnan puhemies **Matti Ahde** saa oman poliittisen sihteerinsä. Valtion ensi vuoden tulo- ja menoarviosta löytyy maininta "yhden henkilön palkkaamisesta eduskuntatyön kehittämistä varten". Budjettiin on varattu tätä tehtävää varten 175,000 markan määräraha.

Tähän asti eduskunnan puhemies on ollut kokonaan vailla poliittista avustavaa henkikökuntaa.

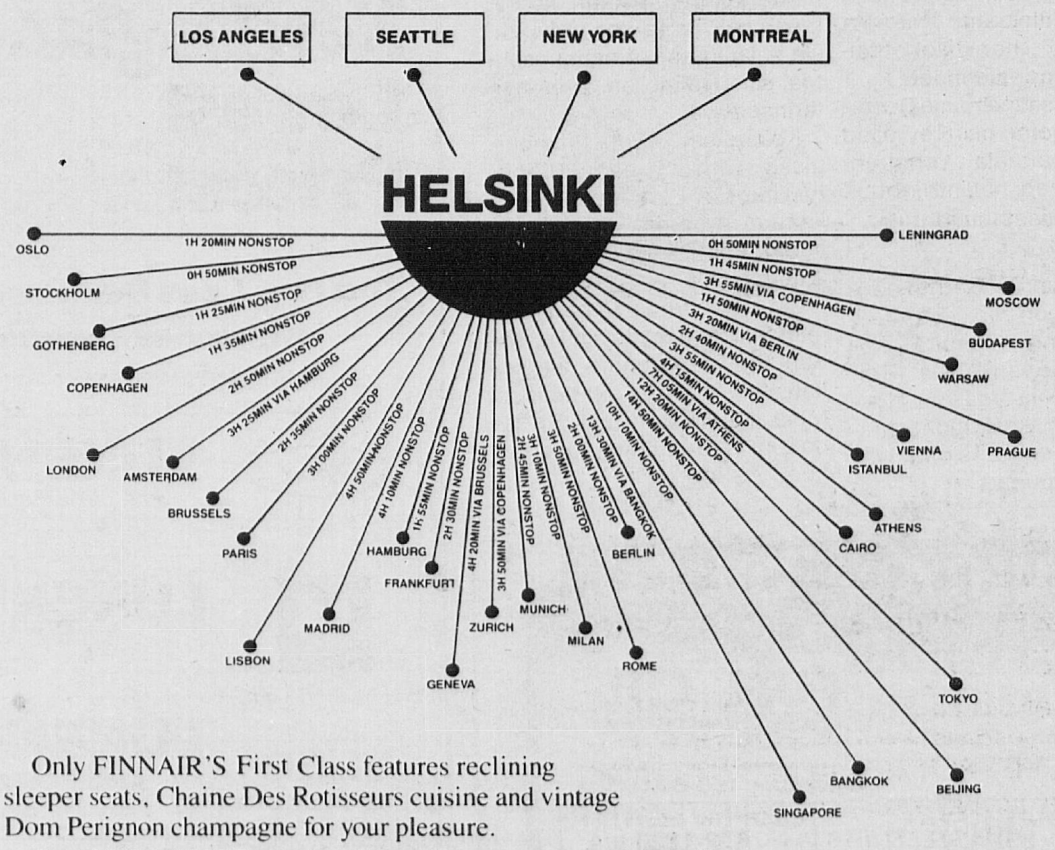
Alunalkaen puhuttiin myös virkamiehen palkkaamisesta puhemiehen avuksi. Tämä virkamies olisi pysynyt paikallaan puhemiesten vaihtuessa.

Nyt päädyttäneen ratkaisuun, missä kulloinkin puhemies saa oman toimikautensa ajaksi poliittisen sihteerin avukseen.

Inflaatio entisellän

Inflaation vuosivauhti pysyi elokuussa Suomessa edelleen 5,2 prosentissa eli samassa lukemassa kuin heinäkuussa. Sen sijaan inflaation pelätään kasvavan loppuvuoden aikana. Syyskuussa inflaatiovauhdiksi on veikkailtu kuutta prosenttia ja sen jälkeen selvästi yli kuutta prosenttia.

ONLY FINNAIR COVERS THE WORLD AND ALL FINLAND, TOO.

Only FINNAIR'S First Class features reclining sleeper seats, Chaine Des Rotisseurs cuisine and vintage Dom Perignon champagne for your pleasure.

Only FINNAIR'S Executive Class offers a separate section of unique chaise-chairs with footrests and extra leg room...plus three dinner choices!

Only FINNAIR'S First and Executive Class passengers connecting to another FINNAIR flight in Helsinki get a free sauna or overnight stay with dinner, too.

For more information, contact FINNAIR, Toll Free 800-223-5700; In New York City 212-889-7070. For Cargo or FINNFAST Small Parcel Service, contact FINNAIR Cargo Nationwide, Toll Free 800-221-4300.

FINNAIR

Suomen uutisia

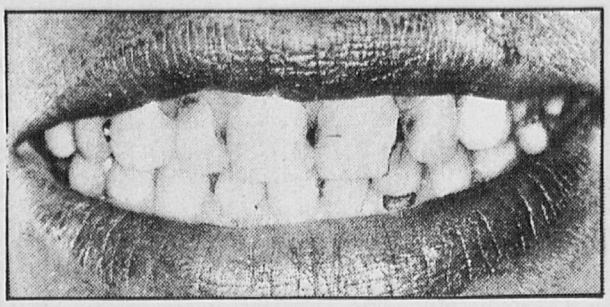
Suomen uutisia

Hammashoitoon uusi leikkausmuoto

Heiluvia hampaita ryhdytään leikkaushoidolla kiinnittämään paikoilleen Helsingin yliopiston hammaslääketieteen laitoksella.

Erityisesti ientulehduksen löysyttämien hampaiden korjaamiseen sopivaa menetelmää esitteli Suomessa äskettäin toinen sen kahdesta kehittäjästä, tanskalainen parodontologianprofessori Thorkild Karring.

Heiluvan hampaan korjaaminen vaatii leikkauksen, jossa leikkaushaavaan asetetaan kalvo ohjaamaan haava-alueelle vain sellaisia soluja, jotka kykenevät rakentamaan uutta kiinnitystä. Reilun tunnin kestävä leikkaus vaatii noin puolentoista kuukauden paranemisvaiheen.

Ientulehduksen irrottamia hampaita voidaan korjata uudella leikkausmenetelmällä.

– Leikkaus on melko monimutkainen. Alkuvaiheessa pitää vielä edetä kokeillen, kertoo Karringin vierailua isännöivä professori Jukka Ainamo Helsingin yliopistosta.

Menetelmä ei Ainamon mukaan sovi aivan kaikenlaisten löystyneiden hampaiden korjaamiseen.

– Silti kiinnitysleikkauksilla lienee kysyntää ientulehduksen yleisyyden vuoksi.

Professori Karringin ohella uutta leikkaustekniikkaa on ollut kehittämässä professori Sture Nyman Göteborgin yliopistosta.

MM-kisakylä aikataulussa

Lahden ensi vuoden MM-hiihtojen kisakylän rakentaminen on aikataulussaan ja kisakylä on valmis, kun se 10. helmikuuta 1989 avataan. Näin vakuutettiin äskettäin kylän harjannostajaisissa Lahdessa.

100 miljoonaa markkaa maksavaan kisakylään tulee 365 asuntoa, joista 300 toimii kisäkylänä. Niihin majoittuu noin 800 urheilijaa ja toimitsijaa sekä 300 muuta MM-hiihtojen henkilöä. Kisakylä avautuu 10.2 ja sulkeutuu 27.2, jonka jälkeen huoneistot muuttuvat oppilasasuntoloiksi, vanhustentaloiksi ja omistusasunnoiksi.

Kaikki asukkaiden tarvitsemat oheispalvelut ovat postia ja matkatoimistoa myöten kylässä. Ravintolassa tarjotaan päivittäin noin 3,000 ateriaa. Kisakylään pääsee vain erillisellä ID-kortilla, mutta rakennettavalle kv. alueelle pääsee urheilijoita tapaamaan ilman tätä korttia.

Lahti järjestää kisojen ajaksi oheisohjelmaa. Pääkatu Aleksi avautuu apulaiskaupunginjohtaja Kari Salmen mukaan kisaväyläksi. Toritapahtumat, jääveistosnäyttely, kaksi paraatia, konserttien ja teatteriesitysten tarjonta sekä kaiken huipentava Unicefin hyväksi pidettävä MM-Gaalailta täydentävät oheisohjelmien kirjoa, missä on tarjolla viihdettä kaiken ikäisille.

Pikku-uutisia

Oppositio arvosteli budjettia

Opposition edustajat arvostelivat suorin sanoin hallituksen esitystä ensi vuoden budjetiksi.

Samalla oppositio arvosteli hallituksen jokaiseen kotiin lähettämää Verotus kevenee -tiedotetta. Opposition mukaan hallitus antaa väärän kuvan verotuksesta.

Keskustan Kauko Juhantalo syytti hallitusta "supersumutuksesta", ja kommunistien Esko Seppänen valehtelusta.

Budjettikeskustelu televisioitiin suorana lähetyksenä, minkä ansiosta eduskunnassa oli harvinaisen paljon kansanedustajia kuuntelemassa budjettikeskustelua.

Suomeen miljoona tietoasemaa

Kotien tietoasemien perustamista ryhdytään vauhdittamaan liikenneministeriössä.

Ensimmmäisessä vaiheessa palvelujen tuottajat patistetaan perustamaan yhdyskanavan, jotta kotitietokoneiden käyttö helpottuisi.

Liikenneministeri Pekka Vennamo sanoo Aamulehden haastattelussa, että kotien tietoasemien määräksi arvioidaan vuosituhannen vaihteessa noin miljoona. Tällöin joka toisessa perheessä olisi tietokonepääte.

Lähiaikoina pätetään kokeilun aloittamisesta muutamalla paikkakunnalla, missä koteihin lahjoitetaan tietoasemat. Kokeilukuntia ei vielä ole valittu.

Ulkomaalaistoimisto uusiksi

Nykyinen ulkomaalaistoimisto halutaan lakkauttaa. Hallitus esittää erillisen ulkomaalaisasiankeskuksen perustamista ulkomaalaisten asioden hoidon tehostamiseksi ja heidän oikeusturvansa parantamiseksi.

Keskus muodostettaisiin nykyisestä poliisiosaston ulkomaalaistoimistosta ja se olisi osastojaon ulkopuolella.

Ulkomaalaisasiainkeskuksen perustamisen yhteydessä hallitus pyrkii lakkauttamaan sopimuspalkkaisen toimistopäällikön viran ja perustaa ensi maaliskuun alusta lukien uuden sopimuspalkkaisen johtajan viran.

Hallitus ei luottanut lehdistöön

Valtioneuvoston tiedotuspäällikkö Tom Westergårdin mukaan hallitus ei luottanut vapaan lehdistön kykyyn kertoa verouudistuksesta ja tämän takia hallitus päätti julkaista asiasta oman tiedotteen.

Hallituksen tiedote Verotus kevenee sai vastaansa opposition syytökset asioiden vääristelystä.

Pääministeri Harri Holkeri ei halunnut Neuvostoliiton matkallaan kommentoida hallituksensa luottamusta suomalaiseen lehdistöön.

Keskusta liberaalien internationaaliin

Suomen Keskusta on hyväksytty jäseneksi liberaaliseen internationaliin.

Asiasta päätti järjestön kokous Pisassa Italiassa ja samalla Keskustan puheenjohtaja Paavo Väyrynen kutsuttiin järjestön varapuheenjohtajaksi.

Keskustan jäsenyyttä vastusti Ruotsin kansanpuolue.

Sen sijaan aikaisemmin Keskustan jäsenyyttä vastustanut Liberaalinen kansanpuolue pidättäytyi äänestämästä ja Ruotsalainen kansanpuolue kannatti jäsenyyttä.

Autopuhelimia Yhdysvaltoihin

Nokia-Mobira on tehnyt suuren 10,000 autopuhelinkaupan Yhdysvaltoihin. Puhelimet myytiin laajan matkapuhelinverkoston omistavalle GTE Mobilnetille Houstoniin. Nokia-Mobiran mukaan yhtiö on ainoa eurooppalainen matkapuhelinten valmistaja Pohjois-Amerikan markkinoilla.

* Celebrating our 25th Anniversary *

FINNEXPRESS

FINNTASTIC GROUP FLIGHTS

FINNAIR SCHEDULED SERVICE

WEEKLY DEPARTURES—WEEKLY RETURNS

MINIMUM STAY 1 WEEK — MAXIMUM STAY 1 YEAR

LOWEST AVAILABLE AIRFARES FROM

NEW YORK $525 • SEATTLE $625

LOS ANGELES $725 • MONTREAL $645*

* RULES AVAILABLE UPON REQUEST

CHILDREN 50% — INFANTS 10%

MONEY-SAVING TAX-FREE CONNECTIONS FROM ALL OTHER AIRPORTS IN NORTH AMERICA

SEATS ARE LIMITED — RESERVE YOURS EARLY

FOR RESERVATIONS CONTACT:

HANSLIN

TRAVEL SERVICE

40 East 49th Street New York, N.Y. 10017

Telephones:

212 832-8989 800 223-0567

Tilaus ja osoitteenmuutos

Osoitteen muuttuessa
liittäkää vanha osoite mukaan

Nimi _____

_____

Osoite _____

_____

Postinumero _____

UUSI TILAUS ☐ UUDISTUS ☐

MAKSU $ _____

USA: 12kk $20.00, 6kk $13.00, 3kk $9.00
Ulkomaille 12kk $24.00, 6kk $17.00

Raivaaja

P.O. Box 600
Fitchburg, MA 01420
Puh. (617) 343-3822

Maailman tapahtumia

MAAILMAN ERI KULMILTA

Aaltosella jo 100 Nobelnimeä

Suomalainen kansanedustaja, ulkoasiainvaliokunnan puheenjohtaja **Markus Aaltonen** (sd) on kerännyt viime päivinä nimiä aloitteeseen, missä haetaan tukea **Ronald Reaganille** ja **Mihail Gorbatshoville** myönnettävälle Nobelin rauhanpalkinnnolle.

Tällä hetkellä Aaltosen johdolla kerättävään nimilistaan on nimensä kirjoittanut jo yli sata suomalaista kansanedustajaa.

Norjan suurkäräjille osoitetun vetoomuksen ovat allekirjoittaneet kansanedustajat suomalaisen puoluekirjon laidasta laitaan. Nihkeyttäkin nimenkirjoitukseen on liittynyt. Eniten karsastusta on ilmennyt, ehkä hieman yllättäen enemmistökommunistien ryhmästä.

Tanskan pääministeri Suomessa

Tanskan pääministeri Poul Schluter teki muutaman päivän vierailun Suomeen ja keskustelut liikkuivat ennen kaikkea Tanskan Euroopan Yhteisön jäsenyyden ympärillä.

Schluterin mukaan Tanskalle on elintärkeää, että se on mukana sekä pohjoismaisessa yhteistyössä että Euroopan Yhteisön toiminnassa. Samalla Schluter tarjosi konsulttiapuaan muille Pohjoismaille näissä asioissa.

Matkansa aikana Schluter tapasi presidentti Mauno Koiviston ja pääministeri Harri Holkerin.

Sosialidemokraatit voitolle Ruotsissa

TUKHOLMA, Ruotsi - Sosialidemokraattinen puolue oli Ruotsin viimeviikkoisten vaalien ylivoimainen voittaja.

Vaalien tuloksena Vihreät saivat sen verran ääniä, että ovat edustettuina Ruotsin valtiopäivillä 20:lla istuimella.

Pääministeri Ingvar Carlsonin Sosialidemokraattinen puolue voitti 158 istuinta. Kommunistit lisäsivät valtaansa 21:llä, joten vasemmistolla on enemmistö 349-jäsenisessä parlamentissa.

Keskusta-oikeistolaisryhmät - konservatiivit, liberaalit ja keskustapuolueet - kokovat pahimmat tappionsa neljään vuosikymmeneen, voittaen vain 150 istuinta, 21 menetys.

Jasser Arafat:

"Oma valtio ainoa vaihtoehto"

Palestiinan vapautusjärjestön PLO:n puheenjohtajan **Jasser Arafatin** mukaan ainoa vaihtoehto on palestiinalaisten oman valtion perustaminen sen jälkeen kun Jordanin kuningas **Hussein** ilmoitti luopuvansa Israelin miehittämistä alueista.

Arafat puhui äskettäin Starsbourgissa Euroopan yhteisöjen parlamentin sosialistiryhmän jäsenille. Hän vetosi EY:n jäsenmaihin poliittisen tuen saamiseksi päätöksille, jotka palestiinalaisten pakolaisparlamentin on määrä tehdä ensi kuussa. Elin keskustelee ylimääräisessä kokouk sessaan mahdollisen pakolaishallituksen perustamisesta ja sen jäsenistä, miehittyjen alueiden kansannoususta sekä osallistumisesta Lähi-idän kansainväliseen rauhankokoukseen.

Arafatin mukaan tavoitteena on itsenäinen demokraattinen tasavalta, jossa vallitsee monipuoluejärjestelmä. Sen kansalaiset olisivat yhden vertaisia, rotuun tai uskontoon katsomatta, hän sanoi ilmeisesti vihjaten sen poikkeavan siten Israelista. Valtion perustana on YK:n 1947 tekemä Palestiinan jakopäätös.

Arafat teki kaksipäiväisen vierailun Strasburgiin Europarlamentin sosialistien ja sosialidemokraattien ryhmän kutsusta. Hän tapasi myös Europarlamentin puheenjohtajan englantilaisen lordi **Plimin** ja Ranskan ulkoministerin **Roland Dumasin** sekä EY:n tämänhetkisen puheenjohtajamaan Kreikan ulkoministerin **Karolos Papouliasin**. Eräiden jäsenmaiden mielestä Papouliasin olisi pitänyt neuvotella tapaamisestaan muiden kanssa.

Pari tuhatta ihmistä osallistui Strasbourgissa mielenosoituskulkueeseen, joka lähti kaupungin synagogalta muutama tunti ennen kuin Arafat saapui 36-jäsenisen valtuuskuntansa kanssa.

Nuoret Souliin leirille

Aikuisten kilpaillessa olympialaisista mitaleista pitävät nuoret omaa leiriään Soulin kaakkoisosassa. Leiri koostuu noin 1,000:sta 18-20-vuotiaista Kansallisten olympiakomiteoiden suosittelemasta tytöstä ja pojasta. Määrään sisältyy 200 korealaista nuorta.

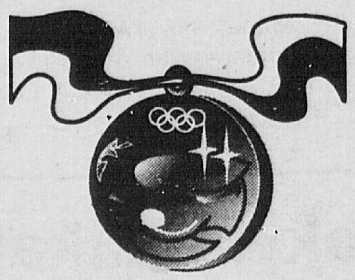
Leirin yleisenä tavoitteena on kansainvälisen ystävyyden kasvattaminen, nuorten ihmisten yhdessäolo, olympiahengen kokeminen, ei voitto vaan osallistuminen.

Suomen ryhmän erillistavoitteina ovat kilpailujen seuraaminen, aikaeron vaikutuksen tarkkaileminen ja yksittäisten kilpailusuoritusten analysointi.

Salomäki kantoi Suomen lippua

Los Angelesin olympialaisten kultamitalipainija Jouko Salomäki oli Suomen joukkueen lipunkantaja Soulin olympialaisten avajaisissa. Suomalaiset saapuivat stadionille Porilaisten marssin soidessa vahvistimista.

Itse kisat eivät alkaneet Salomäeltä hyvin, vaan Salomäki hävisi kaksi ensimmäistä otteluaan ja joutui näin heti katsomon puolelle.

Mitalisato 26.9.1988

	K	H	P	Yht.
N-liitto	33	16	26	75
Itä-Saksa	27	21	19	67
USA	15	15	15	45
Romania	5	9	7	21
Kiina	3	9	9	21
Bulgaria	7	7	6	20
L-Saksa	7	6	6	19
Unkari	8	5	2	15
Englanti	3	7	5	15

NEXT STOP, SCANDINAVIA

SAS flies non stop to Scandinavia from New York, Chicago, Los Angeles and Seattle and offers convenient connections to more cities throughout Scandinavia.

See your travel agent or call SAS, toll free, 1-800-221-2350 (in New York City, call 718-657-7700; in Los Angeles 213-655-8600).

Make your next stop Scandinavia, with SAS.

SAS®
THE AIRLINE OF SCANDINAVIA

OCTOBER